

308989

1 వ తి ది న ము ప్ర క టిం వ (బ డు ను

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ అక్టోబరు నెల 25 వ తేది గురువారము

No 171

సంపుటము. ౪.

పింగళనామ సంవత్సర శివ శుక్ల దశమి ౧౦

సంచిక ౧౭౧

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పుటికాలపు ఈది కనుకనుక, సాటిలేని మనోహరమగు మనోహరము.

అల్పాహారముగాని, రాక్షసుగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన శేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని దిండువులు చిలుకరించుచో, మనోహరమగు సువాసన ని స్ఫులవించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో మండును.

చిన్న నైజు (అర డ్రాం)	సీసా 1-కి	రు	0-8-0
మధ్యరకము నైజు 1-డ్రాం	"	"	0-12-0
వేరొక నైజు 2 "	"	"	1-4-0
పెద్ద నైజు 4 "	లేక 1/2 డ్రాం	"	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులూ దొరకడు. దీనికి ఆ నేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టును సీసానైజు ను, కార్డువైసను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారికి వ్రాసినచో అణాకిచ్చుదుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదును.

పోల్ వజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్నామసీదు బొంబాయి.

బహుమతి! క ర్కల వెలగల వాక్. బహుమతి!!

ఈ చిత్ర పుస్తకము సిరా అద్దక (వాయు ఆస్తి) యాదేశపు 14 క్యారట్ల గొల్లు కే పెట్టె నిల్పుగల ఫాకెట్ కే వేనా, ఒక సిరాబుడ్డి, 1 నిల్పు 1 క్లిప్పింగ్ వెల రు. 2-4-0. ఈ వేనాను కొనుగట్టుట వై చెప్పిన గడియారము ఒకటి బహుమతిగా యివ్వబడును. మదరాసు మెయిల్ గార్డు కంపెనీ, (888) వైసాబాద నోడ్డు, మదరాసు.

ఆ త్త బి జ్ఞా సా.

శరీరమును విడచినతరువాత అత్యుత్తి.

జన్మముల సద్భావమును గురించిన వాస్తవికతయ్యి

(గంధకర్త :- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, వి. ప.

చిన్న నైజు చక్కని గంధము. వెల రు. 0-8-0

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టాఫీసు 212, మదరాసు

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యై దాండ్రమహాజనసభలయందలి

సన్మాన సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు యువస్వామిలు,

వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములు గలవు.

వెల రు. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

7, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటవుకో, మద్రాస్.

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన

“ఆంధ్ర శిగరెట్లు”

881 (కోడిపుంజు మార్కు గలవి)

స్వదేశీ వ్యాపారమును ప్రోత్సహించుచు దలచిన ప్రతివారును భరతఖండమున వెలసిన మేల్ నైపుణులచే జేయబడు కోడిపుంజు మార్కు ఆంధ్ర శిగరెట్లను కొనుగట్టు. వెల సరసము. యెంతమాత్రమును విదేశీ శిగరెట్లకు తీసిపోవు.

పాకెట్ 1-కి ఆరు శిగరెట్లుగల నూరు పాకెట్లుగల పెట్టె 1-కి వెల రు. 1-8-0

నూరు పెట్టెలుగల కేసు 1-కి వెల రు. 118-12-0

ఒక కేసుగాని, నైగాగాని తీయువారికి స్పెషల్ కంపెను ఇవ్వబడును

యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెనీ,

6, జనరల్ పీటర్సరోడ్, మాంట్యురోడ్ పోస్టు, మదరాసు.

What is a Myers PATENTED

Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

537 **K. B. Joshi & Co.,**
321, Hornby Road Fort Bombay

ప్రజాభిప్రాయములు

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ.

ఆయా,

ఇదిగో కు ద్వితీయ దేశభ్రాజుగాయని, వి. అనంగి గారును వై. సభ విషయమై వ్రాసిన లేఖను జూచితిని. సభ డి.కెంబరు మాసమున ఏలూరులో జరిపిన బాగుగ నేయుండును. కాని మాపురమున విద్యార్థి లత్యుత్సాహముతో సభను జయ ప్రదముగా జరుపుటకు తగు సాధనముల గావించిరి. ఆహ్వాన సంఘమేర్పడి యింకా చాలవరకు వసూలుజేసిరి. ఇంకను జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. విద్యార్థి లిత యత్నాహముతో పని జేయుచున్నందున ఈ సంవత్సరమునకు వై సభను మాపురమున జరుగనిచ్చి విద్యార్థులమైన వమ్మును ప్రోత్సహింప ప్రార్థించుచున్నాను. ద్వితీయ దేశభ్రాజు గారు తమ ప్రయత్నములు గావించ వాగ్దానము చేసినందున వారి కెంతయు కృతజ్ఞులము. ఈ సంవత్సరమునకు దేశభ్రాజు గారు ఏలూరులో జరుపుట కవసరము లేదని తెలియజేయుచున్నాను. తెల్లప్రగతి రామారావు.

ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి.

II

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ.

ఆయా,

ద్వితీయ ఆంధ్ర విద్యార్థి మహాసభను, తమపట్టణమున రాజాపురి ది.కెంబరుమాసములో జరుపుటకు మాబందరు విద్యార్థి సోదరులు జూపుచున్న ప్రయత్నము లత్యంత శ్రావ్యపాత్రములుటకు సందియములేదు. ఆహ్వానసంఘాది నిర్ణయములలో నొకవిద్యార్థి సోదరులే ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునిగా నెన్నుకొని, నూతనవ్యక్తి నవలంబించినందుల కెంతయు సంతసమగుచున్నది. ఆ నేక యితరకారణములతో బాటు బందరు స్థల మహాత్మ్యమి సభ ఆశ్వంతజయప్రదముగా జరుగగల దను ఆశను గలిగించుచున్నది. బాలభారత ప్రపంచము నావహించి యున్న నూతనశక్తి తేజములీ సభ కనేకవందల ప్రతినిధులు రాగలవన దృఢమమ్మకమును గలుగజేయుచున్నది.

ఈయేటి సభకేరళగ్రామసాధికతలుగానుండుట సమంజసము. విషయమునుగూర్చి యిటు నాకు దోచినదాని వ్రాయుట ప్రస్తుతము కాదని భలంచెదను. అన్నివిషయములచేతను, శ్రీయుతకట్టమంచి రామలింగరాజు యి. ఎం. ఏ (కాంటాబు) గారేసమర్థులు వీరివిషయమై నాకంటివాడు విశేషముగా ప్రశంస చేయుట అవసరము.

“ఆంధ్రవిద్యార్థి” అనుపేర నొక ఆంగ్లతెలుగు మాస పత్రికా స్థాపనకర్తయితావత్సకమున విషయమెల్లరకును బహుకాల వినిత మేమైయున్నది. రాసన్న సభలో నావిషయమును గూర్చి వలయు సేవాటలు జేయవలసియున్నది.

న్యాయపతి నారాయణమూర్తి.

బరంపురము.

III

నియోగి మహాజనసభ

ఆయా,

ఆంధ్రపత్రికయందు “శ్రీ గుడిపాటి విశ్వనాథ శర్మగారును మహాకరును నియోగి మహాజనసభను గూర్చియు శ్రీదీక్షితాధనమును గూర్చియు ఎప్పుడు జరుగుననియు ఎచ్చట జరుగుననియు జిజ్ఞాసువులయి వ్రాసిన పత్రికలను గాంచితిని. సనాతన దిగ్విజయము నెరవేరించి ఆంధ్రదేశమునందు జరుగు మత సభలలో నొక్కటియగు నియోగి మహాజనసభను గూర్చి యత్నాహపూర్వకముగ తమయద్యమమునందు సహజభూతి గల వారియందు నాకు గల సంతోషము చేత నిందులకు సమాధాన మిచ్చుచున్నాడను.

౧. శ్రీ కోటిశర్మ శర్మగారు ౧౮ సంవత్సరములనుండి ఆరాధనోత్సవమును నియోగి మహాజనసభను కార్యభార మంతయు ఒక్కచే చేసింది ఇతరులను చేరదీయుచు జయ ప్రదముగ నలుపుచుండిరి. మనుష్యమృత్యుల ప్రయత్నములు ఎల్లప్పుడు ఒకేదేవుని సాగుట దుష్ఫలముగా. దైవికము కలన వారికి కేరళ మాతాపితృ పర్యాయము, దేహసాగోగ్యము మున్నగు కష్టములచేత వెనుకటివలె వారు కార్యభార మంతయు స్వయముగా భరించుట అశక్తము. శ్రీదీక్షితాగార నోత్సవము మతాచార విశ్వాసము గల వారాచరించునది కావున పలుతావుల నాచరింపబడుచునే యున్నది. విశేషముగ నొకచోట వైదియ ఆచరింపబడును. ఏలూరుతాలూకా గుళ్ళ పల్లిలో దీక్షితాగారము ఈ సంవత్సర కార్తికమాసమునందు విరివిగా జరుపబడును. సదాచారాధిమానలంబు విచ్చేయుదురు గాత.

౨. శ్రీ శర్మగారు నియోగి మహాజనసభను తగిన సదాచారాధిమానలు ప్రోత్సహము మొనరిన కృష్ణజిల్లా యందో లేక మహాకర్ణాటక జిల్లా యందో జరిపించవలయునను తుతూ మాలముతోనే యున్నారు. అయినను ఈ కార్తిక మాసము నందు జరిపించుట మాత్రము సాధ్యముకాదు.

౩. ఆరాధన సభయు పలుతావుల జరుగుచుండినను ఫలిత మంతగా కాన్పించుట లేదు. అని వ్రాయించియున్నారు. కాని ఇందు కొంత సత్యముగలదు. ఈఫలితము నేత్ర గోచర మగునది కాదు. జిజ్ఞాసుగలవారు ఏ ప్రదేశము నందు సభను జరిపించిరో ఆ చుట్టు ప్రక్కలనుండు నియోగులలో పలువురు వేదవిద్యయుండును వజ్రాశ్రమ ధర్మాచరణము నందును క్రియా పూర్వక తాత్పర్యమును గనంబడుచుచునే యున్నారు. “జిజ్ఞాసలేక తా మాచరించెడి యుచ్చుంధలత్వ మే ఆచరింపజేయును వారల కెవరేమి చేయగలరు?”

౪. ఆరాధనోత్సవానంతరము నియోగి మహాజనసభ కయి ప్రయత్నించు వారలకు శ్రీశర్మగారు చాలకఱకు తోడ్పడ గలరు.

క. మార్కండేయశర్మ.

IV

ఆయా, ఇవిషయమునుగూర్చి శ్రీగుడిపాటి విశ్వనాథశర్మ గారు 17 వ తేదీ యాంధ్రపత్రికయందు బ్రకటింపిన లేఖను జూచినాడను. వారు “శర్మగారు కూడ ప్రయత్నము సల్పక మిన్నకుంటు భావ్యము గాదు” అని యొకచోటను “ఇది వారింటి (శర్మగారింటి) వేరంటుగాదు” అని మఱియొక చోటను శ్రీ కోటిశర్మ శర్మగారి విషయమున తమ లేఖలో వ్రాసియున్నారు. ఇది పరస్పరవిరుద్ధము కావున సంబంధము పొసగదు. ఆంధ్ర నియోగి బ్రాహ్మణు లెల్లరు వీరసభావము వహించుటయు నొక కోటిశర్మ శర్మగారే పదునాల్గు వర్షములనుండియు కేవల స్వయంకృషివలన నీ సభను, ఏ నలుగురి పేర్లతోనో సమావేశపఱచుటయు సంభవించె గావున నే, నేటికీ సభ నామావేశమును గాంచుదినము వచ్చినది. ఇట్టి దుర్దశయే శ్రీ దీక్షితాగారధనకు గలుగకుండు గావుత. సభయే లేనపుడు సభాసంబంధముగ దీక్షితాగారధన నిర్వర్తించుటెట్లు? సభ జరుగుట నెవ్వరు నూచించిరి? సభా, దీక్షితాగారధనల పరస్పరసంబంధముల విషయమున గొందఱకు భిన్నాభిప్రాయములంబురచినట్లు విశ్వనాథ శర్మగారు నూచించిరి. వా రెవ్వరు? వారి సందేశములం బ్రతికాముఖమున వెల్లడించి యేల నిర్వర్తించజేసికొనును? ఇది కానిమాట. సభావిషయకక్రమపాత్ర మేదైనను వైస వేసికొనవలసి వచ్చుననియో, లేక దమ చేతి లొక్కము వెచ్చింపవలసి వచ్చుననియో; కేవల స్వాస్థ్య పరాయణతవలనో, సభా సమావేశమున జేయుచుటకు సమ్మతించని కొందఱు విబుధు లీ రీతిని వంకలు చెప్పచుండుదురని నిజముగ నమ్ముదు. నియోగి సంఘము నందును, తత్సభయందును నా వెద్దల కభిమానము నిక్కముగ నుండినయెడల వా రివరకే గందరగోళము సల్పి యెదో యొక ప్రోవ (ప్రొక్లి) యుండును. నియోగిమహాసభ వైదికులవైక గల ద్వైవభావముచే బ్రారంభింపబడినదను దుర్వాస్తవశించియే యుండును. ఏ యుద్యమముగాని సాంఘికత పూర్వాభిమానమును పరస్పరసహాయమును లేనిది కృతకృత్వతః గాంచ నేరను. ఎట్టి భాగ్యశాలియగు పండితుండు నడుముగట్టి క్రమపడినను నది కృష్ణపక్షచంద్రకళం బోలి క్రమముగ ఊడించును. కావున సాంఘికత తోడ్పాటు లేక నొక కోటిశర్మ శర్మగారి ట్లు పూసగలరు? వా రికఱకుం జేసినదానికి మన వారు వెల్లడించిన కృతజ్ఞత యెద్ది? నిక్కముగ నిక నీ వాక్యూర నియోగిబృందమునకు సభ యనియు, గిభయనియు, ప్రోత్సాహము గలిగించి వారిలను సేనాయముగానక దేహ, మనః, శ్రమలకు సహించి లిప్తవ్యయమును గావించుకొనక శర్మగారు మిన్నకుంటుంటే మిగుల నుత్తమము. నియోగి జనుల నుద్ధరింపఁజాల ప్రముఖులు నలుమొగముల దిక్కులం బొడచునదెప్పుడే శ్రీ శర్మగారు వారికి మార్గదర్శకులై నిల్చెదరు గాత.

నియోగి మహాజనసభ పదునాల్గు వర్షములనుండి జరుగుచున్నది. ఈ సభలయందు ద్రాగసము నధిష్టించి నియోగుల నుద్బోధించిన ధీమంతులేల నేడేసభ నుద్ధరింపరాదు? ఆయా సభలకుం బ్రతినిధులగునన్న వెద్దలేల దినిని జచ్చినదానిగఁ జేయుటండుటకు బ్రయత్నింపరాదు? నియోగులలో నింత మాత్రపు పరహితాచరణలు లేరా? నియోగులలో లోకోపకారలగు ధనతంతులు లేరా? నియోగిబృందమున స్వసంఘ జనోద్ధారలగు నుదారవిద్యావంతులు లేరా? నియోగి మహాజనసభ యొకటి యున్నదా? నశించినదా? దీనికి బ్రత్యుత్తరమున్నదా? శర్మగారి ప్రత్యుత్తరము నా కనవసరము. వారు సభవైకల యభిమానముచే నేదో యొక సమాధానము నిచ్చెదరు. ఆంధ్ర నియోగిసంఘ నాయకులారా! కరుణించి తక్కిన తెగలవారిలో విూరును నా సంఘమునందలి బీద విద్యార్థులకుం ద్రోవజూపఁ బ్రయత్నింపుడు. మన సంఘమున వెల్లడు సురాచారముల నణంప నడుముగట్టుడు. ఇతర సంఘములవారి పరిహాసమునకుం బ్రాత్యులుగాక స్వసంఘము నుద్ధరింపుడు. బహుదినములనుండి నడచుచున్న నియోగి మహాసభను లేనిదానిగ నొనర్చుడు.

కోటిదేవ బాలకృష్ణయ్య.

రాజగుండి హిందూ థియేట్రీకల్ కంపెనీ.

విశాఖపట్టణము.

ఈ నాటిక కంపెనీవారు విజయనగరమునుండి కాకి నాడకు బోన నుద్యుక్తులై యుండ, తద్వృత్తాంత మీ పురజనులు విని, యిచ్చట కొన్ని నాటికములను ప్రదర్శింపఁగోరగా, వారందుల కియ్యకొని గడచిన తే 18-10-1917 వీ శనివారము రాత్రి శ్రీరామ పాదుకాపట్టాభిషేకమున నాటికము నివ్వరమునందు వెలయు జగన్నిత్ర నాటికలలో బహు చతురతతో బ్రదర్శించి చూపఱు. పరమానందవార్షిని జేలించి, మఱి యొక నాటికము ఏచ్చట ప్రదర్శింపుడని కోరుటకు పౌరుల కెంతయు సంతోషమును పుట్టించిరి కంపెనీవారికి వ్యవధి చాలవంత లేకపోయినను, కంపెనీ మేనేజరుగారును రా॥ రా॥ కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావుగారు సహజముగా మనస్సు నొప్పింపక సంతోషపఱచు స్వభావముగఁ జూరగటచేత, గడచినరాత్రి (15-10-1917) కనకతారా అను నాటికమును బ్రదర్శించి పౌరుల కెంతయు సంతోషమును గల్గించి వారి మన్ననలకు బాతులైరి. ఈ నాటికమునందు పాత్రము లన్నియు మిక్కిలి చక్కగా బ్రదర్శింపబడినవి. అందుచేత నీ పురజను లందఱును వారి యమితానందమును నూచింప, నొక బంగారు పతకమును మేనేజరుగారికి గానుకగా నొసంగిరి. పాత్రములలో కనక సేనుని పాత్రము నపూర్వముగాను జనానందముగాను బ్రదర్శించిన బసవరాజు అను బాలునికి మ॥ రా॥ శ్రీ. కె. యస్. నారాయణరావు నాయకుగారును, శ్రీ పూస పాటి రామచంద్రరాజుగారును, తమ సంతోషమును వెల్లడించుచు నొక బంగారుపతకమును గానుకగా నొసంగిరి. “తారా” అను పాత్రమును ప్రదర్శించిన ప్రసాదు అను బాలుకును పౌరుల మన్నన లండవని చెప్పట కెంతయు సంతసించుచున్నాము. పల్లెదానివేషము నుచితరీతిని బూని మిక్కిలి చక్కగా ప్రదర్శించి చూపఱు విశేష సంతోషమును కల్గించిన రావుల దుర్గయ్య అను బాలుకును ప్రశంసాపాత్రుడయ్యెనని చెప్పక తప్పదు. ఈతడే వీరపాల, రాధాబాయి పాత్రములను గూడ నత్యాదృశకరముగాను జయప్రదముగాను బ్రదర్శించె ఈ యుత్తరసర్పాదులలో నీ నాటికసమాజమున మించిన నాటకసమాజము వేరొకటి లేదని నిస్సందేహముగా జెప్పకతీరదు. ఈ కంపెనీవారు కొద్దిరోజులలోనే, కాకినాడ విజయము చేయుచున్నారు కనుక నచ్చటగూడ నిట్లుకే పౌరుల మన్ననలకు బాతులై యెక్కి గాంచునట్లును, సర్వదా జయప్రదముగా గాలము ద్రోయునట్లును, శ్రీరంగేశ్వరుండు కరుణాకటాక్షమున వీరల గాపాడుగాత మని ప్రార్థించుచు మా కృతజ్ఞతను జూపించుచున్నాము. (ఒక విలేఖరి)

గామచంద్రపురం వార్తలు.

ప్రాసెసరు రామమూర్తి నాయకుగారు.

గామచంద్రపురం అక్టోబరు 20:— మా గ్రామమున 40 ది.ములు వసించిరి. ఇక్కడను దయచేసినప్పుడు యిచ్చట నున్న జాతీయోన్నత పాఠశాలలో జాతీయధర్మమును గుఱించి యుపన్యసించుచు ‘బ్రాహ్మణోమమదేవతా’ (నాకు బ్రాహ్మణుడేదేవతము) అను శ్రీకృష్ణవాక్యమును నొక్కితకాగ్రాణించి బ్రాహ్మణులే సర్వవిధముల సర్వవిషయములందును మార్గదర్శకులయి జేయునధర్మంపలయుననిరి. కొందఱి ప్రోత్సాహముచే (ఆసభ మాయూరి ఆబ్రాహ్మణుల యామోదములేక పోయినను కొందరధికారుల యొక్కవై (గ్రామస్థులయొక్కయు ప్రోత్సాహమున జరుపబడినది) జరిపించిన బ్రాహ్మణేతర సభయందు బ్రాహ్మణోయమ దేవతా (బ్రాహ్మణుండు యమదేవత) అని బ్రాహ్మణులను దూషించుచు నుపన్యాసము గావించిరిట: ఏమికాలవైపరీత్యము? కొన్ని దినములలోనే వెద్దల యభిప్రాయములను మార్చుచున్నదే! వారు న్యాయమును పేరఁబఱుగ పత్రికయొక్కయు లే దనుసారుల యొక్కయు ఆభిప్రాయములకు లొంగిరిని నిశ్చయించుకొను చుండగా యీ నెల 21 వతేదీ హిందూపత్రికయందు రా॥నాయకుగారు నవీన బ్రాహ్మణేతరోద్యమము నామోదించుచు కాకినాడనుండి పంపిన తింతివార్తకనబడి యెను. రా॥ నాయకుగారి వ్యవధయము స్వతఃనిష్కళంకమయ్యె. సహవాసవశంబున ఆపృథక్పక్షుడు సకళంకమగు నేమో యని యనుకొనవలసి వచ్చినది. భారతమాతకు ఘనశ్రీ దిచ్చిన రామమూర్తినాయకుండు గారంతటివారు పరస్పరవిరుద్ధాభిప్రాయముల వెల్లడించుట కంటె యిట్టిసందిగ్ధ సమయములందు మానవవలంబించుట శ్రేయస్కరమని తోచుచున్నది. వీరుదేశాభివృద్ధికి భంగకరముగాని నవీన బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు ననుకూలరహస్య సర్వకాఖిలకు సంతోషకరము.

యూ ని య ౯.

మాపురమునకు మునసబు కోర్టురచ్చటచే జనసంఖ్య హెచ్చయినను యూనియన్ స్థితిమాన్యు పరిశుద్ధి విషయమున తగ్గులోనున్నదని వ్రాయుటకు ఏచారించు చున్నాము.

గణపతి నవరాత్రిములు.

మామూలుగా నవరాత్రిములు పౌర్ణమిము లైనవి. రామాయణ పారాయణ, ఉపన్యాసములు, విశాగానము జనుల నామోదపఱచినవి 21 వతేదీన కా. బ్రహ్మయ్య శాస్త్రిగారు విగ్రహారాధనను గుఱించి యుక్తియుక్తముగా, నుపన్యసించిరి. (ఒక విలేఖరి)

శ్రీమతి బెసంటన్ గారు.

దేశీయ మహాజన మహమ్మదీయ మహాసభల సంస్కరణ విధానము.

గోఖలే మంత్రిమంత్రి 28 వ తేదీ సాయంత్రమున ఎల్. ఏ. గోవిందరావు మహారాజుగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభలో శ్రీమతి బెసంటన్ గారు సంస్కరణ విధానమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. కాంగ్రెసు మహమ్మదీయ మహాసభలు వై సంస్కరణవిధానము నామోదించినది మొదలు, నా విధానములను జనము ముందు యెత్తించుచుంటిమి. హిందూదేశపు వ్యవహారములను శ్రద్ధతో పరిశీలించు మాంటేగు మహానీయు డీదేశమునకు రావలసియు, కనుక నున ప్రతిపక్షుల వాదమును వింటింప మనము సన్నద్ధము కావలయును. ఇటీవల నుపన్యసించుచు, ప్రతివ్యక్తియు స్వపరిపాలన మన నెదియొ గ్రహించునట్లు నర్హి, యావ్యక్తి దానికొకటై పాటుపడ జేయ వలయుననియు వదనమోహన మాలక్యగారు చెప్పియుండిరి. మాలక్యగారి యుపదేశమును మీ రెల్లరు పగ్రహింతురుగాక! మీ కరిగరములను వ్యక్తులందఱును స్వపరిపాలనా నూత్రి ముల బోధింప మీ రెట్టి యత్నముల నొనర్చుచున్నార! ఒక రిద్దరి మాలమున నీ మహాకార్యము నెరవేరనేరదు. దేశీయులందఱ రిమహాకార్యమును బూనియెడల, స్వపరిపాలన మచిర కాలముననే మనకు లభ్యపడును. స్వపరిపాలనమును గూర్చి జనుగుచున్న ఈ పోరాట మచిరకాలముననే అంతి మొంద వలయును. పోరాట పర్యవసానములపై హిందూదేశపు భావి స్థితి యాధారపడి యుండును.

వర్తమాన వ్యవస్థ యంతాహా జనముగ నున్నది. లాయలు బాబ్జిగారిని గూర్చి యిందుక విచారించుడు. ఈ మహామభావు డాంగ్లరాజ్యపు ప్రధానమంత్రి. ఈ యున్నత పదవియందు వీరుండుటబట్టియే మాంటేగు గారిండియా కార్యదర్శిత్వమును పడయుట సంభవించినది. యధానంతర పునర్నిర్వాణమున ఉష్ణదేశములను సమానముగ స్థానము నొసగ లాయలు బాబ్జిగారు కంకణము గట్టియున్నారు. వనదేశమున పాలకర్మము ప్రజలకు త్రోవబడుటయు అంగదేశమున కలగాక పాలకులు ప్రజలకు త్రోవబడుటయు న్నారు. ఆధికారము ప్రజలకు స్వగతమైయున్నది. ఈవిషయమును దృష్టికథమున నడికొని మాంటేగుగారి రాకవలన కలుగు పర్యవసానముల చర్చింపవలయును.

కాంగ్రెసు మహమ్మదీయ మహాసభల యామోదనము నందిన సంస్కరణ విధానమే వివక్షదరకు గురియైయున్నది. ఈ విధానమును చర్చించుటకు పూర్వము, యిచట మనల నెదిరించు వారినిగూర్చి యిందుక ముచ్చటించెము. మీలో చాలమంది విదేశీయుల గ్రుచ్చురి యున్న వారుకారు. తత్కారణమున గ్రేటుబ్రిటను మున్నగు దేశముల యొక్క రాజ్యాంగ విధానముల గూర్చి క్రమచుకు నభిప్రాయమును తెలుపరింప నవసరము. యూరోపియనుల చర్య మున్నగు కార్యక్రమము సభవారు పత్రికలలో జూచి యుందురు. ఈ పత్రికలవారు గందరగోళము చేయుచున్నారు. మొనకటి క్రిస్టినిబట్టి మదరాసు మెయిలుపత్రిక యీ నూతన కలహమున ప్రఖ్యాతికడనెడిది. లాసనుగారి సంపాదకత్వమున, మెయిలు పత్రికయొక్క యభిప్రాయములు, తత్పాతకులకు నేపాత్తురములై యుండును. నాటిక్రిస్టియనుగ మాయానుగుచుండేనేగాని యింకను పూర్తిగ క్షయమనందలేదు. ఈ పలుకుబడి నీ పత్రిక యిప్పుడు మాంటేగుగారిపై ప్రయోగించుచున్నది. యూనియన్ షిప్ పత్రికలు, ఇంగ్లాండుదేశమున సహా, స్వాతంత్ర్యమున కంగీకరింపవు. ఆ పత్రికలే మెయిలు పత్రిక కిప్పుడు తోడ్పడుచున్నది. వారు నలువదిలెండు సంవత్సరముల యనుభవము రాజకీయములయందు కలదు. హిందూదేశమున స్వపరిపాలనా పక్షమునకు జేయున్నట్లు ఇంగ్లాండు దేశముననే నలివారినినై సాంఘిక వాదము నెడ సానుభూతి కలిగియుంటిని. స్వాతంత్ర్యము, జాతీయ శ్రేయస్సులకు గాక పత్రికలు తమపక్షమువారు విజయ నుండవలయునని పోరాడుచుండును. లిబరలు పక్షముల వారి కధికారమున నుండిన పత్రికలు వారిని సమర్థించును. ఈ సందర్భమున మరెయొక విషయమును గమనింపవలసియున్నది. క్రిస్టియన్ యిటు వ్యవహరింపబడు భావయే ఆంగ్ల రాజకీయములయందు రుపయోగమగుచున్నది. మీకు స్వరాజ్యము లభ్యముకాగానె, అట్టిభావయే యిటుగూడ వ్యవహరింపబడుననికీ వచ్చును. ఆసమయమున పత్రికాకానసము, భగవతులు, మెయిలుపత్రికయొక్క బెదిరింపులు మాన్యమగును.

తమలాభములకుభంగముకలిగి, తమకహాయముకలుగునుగాన హిందూదేశపాలనమున ఆంగ్లేయుల నధికారము బలమై యుండవలయునని యిచటి యూరోపియనులు వాదించుదు. నియోజిత ప్రతినిధి వ్యవస్థను సర్వాధికారి నొనర్చు కాంగ్రెసు సంస్కరణవిధానమును వీ రెదిరింతురు. కాని వీరల యభిప్రాయము మోందవులకు నరిపడదు. కళాశాలలు పాఠశాలయందు మీ కొనకు విద్యనబట్టి మీ రా యూరోపియనుల కాధిక్యత నొసగుట కలవాటుపడితి. ఆంగ్లేయుల యాధిక్యత నహమోహియనది. స్థితిగతు లీతీరున నున్నంత కాలమును మోందవులు వారల యాధిక్యతను ప్రస్తుతపాలకుల. వాగ్వివాదములయందు దాండ్లములతోడ నిలువ భాగ్యతీయులు వెతుకురు.

యూరోపియనుల కధికారము విశేషముగ నుండనిచో, వారి స్వాధ్యములు పపద్ధత నొందునని సామ్రాజ్యసభయందు వాదించబడుచున్నది. ఈ కారణము మాలముననా, మోదవులకు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము నొసగకుండుట! ఆంగ్లేజీనాయుం దింతకంటె నధికముగ నాంగ్లేయుల భవమును దుపునెట్టబడి యున్నది. ఆంగ్లేజీనాకు స్వపరిపాలనము నొసగి యుండ భారతీయమున కట్టి స్వాతంత్ర్యము నేల ప్రసాదింపరాదు! తమ భవమును చదువునెట్టిదే దేశములయందు దెల్లడలను తమ కాధిక్య ముండవలయునని యూరోపియనులు వాదించబడురు. దోరతనమువారి పత్రికలయందు మోదవులందఱ భవమును నితేషించుచున్న యున్నారు. తమ స్వాధ్యముల గాపాడుకొనుటకు మోదవులకు నాలకవ్యమున ఆధిక్య ముండవలచా! కనుక నాంగ్లేయులు మోదవులను న్యాయనయ్యతమకు స్వాతంత్ర్యముల నపేక్షించుటయందు దెట్టి యాతేషణములేదు గాని మా స్వాధ్యములకు భంగముకలుగునుగాన మా కధికార మధికముగ నీయవలసినదని యిందుగుట సమంజసము కాదు.

ఎగుమతులు, దిగుమతులు, పన్నులు మున్నగువాటి యందు స్వపరిపాలనా ముతములగుట నధినివేశము తమ యధికారమున సాగించుకొనుచున్నది. అట్టిస్థితియందు హిందూదేశమునకు నీ యధికారము లుండవలయును. ప్రస్తుత సంస్కరణమున నాధిక స్వాతంత్ర్య మపేక్షింపబడినది. సంస్కరణవిధానము సంపూర్ణమగు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము నపేక్షింపదు. యధానంతరమున నట్టిస్వాతంత్ర్యమును మోదవులకులేర. యధానంతరమున జనుకు పునర్నిర్వాణమున నట్టిస్వాతంత్ర్యము లభ్యముకావచ్చును. స్వపరిపాలనా యులీయుగ నధినివేశములతో సమానమగు స్థానము నాక్రమించుటకు భారతవర్ష మిప్పుడు నిజమగు రాజకీయపునోవృద్ధిని గోరుచున్నది. కాంగ్రెసు లీగుసభల సంస్కరణ విధానమును ఆంగ్లనోరతనమువారి కనుప నిశ్చయింపబడినది. సంపూర్ణమగు వివరములు కల విన్నప మొందు ఈ సంస్కరణ ప్రకాశికకు జరిచేయబడును.

1882-వ సంవత్సరమున ప్రథమసంస్కరణకానస మామోదించబడి, ఇంగ్లాండుప్రజలు మరొక స్వాతంత్ర్యముల బొందియుండిరి. ఆసమయమున ఆంగ్లరాజ్యమునందలి ప్రజలు చాలమంది విద్యావిహీనులై యుండిరి. ప్రపంచమున నేపాలక వ్యవస్థను సర్వసద్గుణసంపన్నమై యుండ జాలదు. మప్రసిద్ధమగు ఆంగ్లసాంప్రదాయమున గూడ లోపములు కలవు. అనుభవమువై, తిప్పులెన్నియొ యొనర్చి, అనేక సాధనములనుండి పాలకవ్యములు భావంతములై వివిధమైయున్నవి. సంకలి సందర్భముల లీతీరుననుండ, లోపరహితమగు సాంప్రదాయము నేర్పనయకొనవలసిన దనియు, అంత దనుక స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్య మొసగుటదనేర దనియు మనకు ప్రత్యుత్తర మొసగుట యెట్టివ్యాయమ! వైవిధ్యంపబడిన సంస్కరణవట్ట మామోదించబడిన కొన్ని కల్పనములకు ఆంగ్లరాజ్యమున విద్య వ్యాపింపవోడ నెను. కనుక ప్రజలకు పరిపాలనా స్వాతంత్ర్య ముల వడినగాని దేశము విద్యావివరమున నెత్తిరిజాలదు.

మహాసభల సంస్కరణ విధానములయందు సొంపు పరుపబడిన మార్పుల నొనర్చునము వోరతనముల వారి నిప్రార్థించుచున్నాము. ఈ సంస్కరణముల గూర్చి యుపన్యాసములు విని యూరకుండిన ప్రయోజనము లేదు. ప్రతి వ్యక్తియు వైసంస్కరణముల గూర్చి సహాచింతించుచుండవలయును. మిత్రులతో వాటిని చర్చింపవలయునని చెప్పిన పిమ్మట బెసంటన్ గారు ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. ప్రత్యేకసంఘప్రాతినిధ్యమునకు స్థానిక విభాగము లాధారమై యుండవలయును. మండలమునందలి బ్రాహ్మణేతరవర్గములనుండి యిరువురు మువ్వురు ప్రతినిధుల

యొప్పున ప్రతిమండలమును పంపుచుండవలయును. ప్రజలలో పలువురతీరున సభిప్రాయపడునో, అనుభిప్రాయమును బెసంటన్ గారు గౌరవించుదు. స్వపరిపాలనమును పొందిన పిమ్మట భాగతీయులు వైసూత్రియును ముఖ్యముగ గమనింపవలయును. స్వపరిపాలనావాదు లీతీరుననే కాంగ్రెసులీగు సభలసంస్కరణ విధానము నామోదించిరి. తాము కొట్టిజేయ తగినట్టిగాని చేపవలసినట్టిగాని యంతయు లెవ్వయు నీనికి గానరావయ్యెను. ఈ సమాచారము బహుశడగనే, తక్షణమే చాలమంది స్వపరిపాలనావాదుల తీరి. తమస్వాధ్యమునుబట్టి తమ కాధిక్య ముండవలయునని నాంగ్లేయులు వాదించుట సందర్భభుక్తిగ లంఘనలేదు. మైతీని శ్రీమతి బెసంటన్ గారు యపన్యసించిరి.

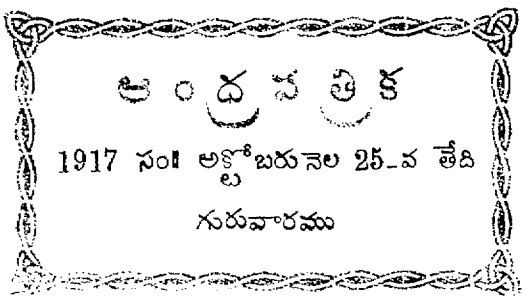
భీమవరం తాలూకా కోరుకొల్లు మాతృసేవా సంఘము.

22-9-17 తేదీన ఈ గ్రామ వాస్తవ్యులు సుమారు 200 మంది చేరి సంఘమును స్థాపించిరి. ఈసభకు ములగపాటి రామరాజుగారిని ఆధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనిరి. దైవప్రార్థనతో సభ ప్రారంభింపబడెను. తిరువాత గుండు వెంకన్నగారు లేచి యిట్టి సభలు అనేకస్థలములయందు జరుగుచున్నవిగాని అందు చెప్పబడిన అంతయు! ప్రకారము జరుగుటలేదు. అందువల్ల నానాటికి ఊడించి చిట్టచివరకు అట్టి సంఘములయందు నీలిబ్రాహ్మణమైన పనులకూడ జరుగుచున్నవిగాన మనమందరమును కొన్ని నిబంధన నిబంధనలు ఏర్పరచుకొందము. అట్లు చునన్నాక్షిగా నడచుకొనుటకు ప్రమాణ ప్రత్యులవిదా సంతకములు చేసి ప్రతిసెలలోను అందరము సమావేశమై గత సెలలోజులలోను ఏర్పరచుకొన్న నిబంధనల ప్రకారము జరుపుచుండిట్లు తిరుగ దేవుని ముఖతః, నిజమును వెల్లడిచేసికొందము. సదరు నిబంధనలకు ఏకాగ్రము చేత నైనను వ్యతిరేకముగా నడచుకొన్న యెడల రు. 8-0 ఆపరాధముక్రింద సంఘమునకు నియ్యవలెను. అట్టి నిబంధనలు (1) ఈశ్వరారాధన, ప్రతిరోజునను ఏవో ఒక సమయమందు ఒక సావుగంటనేపు విధిగా జరుపవలెను. (2) దుర్వ్యసనములు మానవలెను. చీట్ల పే, బామము, చుట్ట నల్లమందు మొదలయిన దుర్బ్యాసములు నివర్జింపవలెను. (3) మాతృసేవ, సెలకు ఒకపది ప్రజోపయోగ మైనది చేయవలెను. అవసరము కలిగినప్పుడెల్లను స్వకాయకప్తముతో అందరము కలసి చేయవలెను. (4) ప్రతిసెలలోను ఆఖరు ఆదివారము అందరము సమావేశము కావలెను. రెండుసెలలలో జరుగు సభకు మరనగా నైవహజయ కావలెను. (5) పుస్తకపఠనము, సమావేశసమయమున విచ్చిన పుస్తకములలోని అంతయు సంగ్రహముగా వ్రాసిగాని నోటినిగాని మరుచటి సెలలో జరుగు సభలో చెప్పవలెను. (6) సాధ్యమైసంతకము విదేశ వస్తువులను వివర్జించి స్వదేశవస్తువులను వాడవలెను అని చెప్పిరి. ఈ నిబంధనలకు మనస్సాక్షిగా ఒప్పుకొని 24 గురు సంతకములు చేసిరి.

ఈ ప్రయత్నములో కొందరు విమర్శనను విజువల పుస్తకములకు ఈ సంఘమున సాధికోపేక్షముగా నిచ్చిరి. అట్టి పుస్తకములు 100 కలవు. ఈ పుస్తకములతో ఈ సంఘమును పుస్తక భాండాగారమును ఏర్పించి వారి విధానమును సక్రమముగా జరుపుటకు నెన్నెన్నో సోచరాజుగారు తగిన వారని సభవాందరును ఏకగ్రుముగా అంగీకరించిరి. పుస్తక భాండాగారములలోని పుస్తకములకు మొదలైన అందరును అత్యుత్సాహముతో ఒక్కొక్కటి తీసికొనిరి. తరువాత ఈ సంఘము నిర్విఘ్నముగా మొదలుపెట్టుటకు అందరిని వృత్త మనములకు జేయుచుని ఈశ్వరని ధ్యానించుచు, సభ ముగింపబడెను. (ఒక విలేఖరి)

మదరాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర యిరువదారిలో వీరాయుండి ఒకటి రెండు మైళ్ళమారముగ నంతెన తుడుచుకొని పోయెనని, అది ముగియునదికి 15 రోజులు పట్టుననియు, నంతెన గొప్పనట్లము గలిగిననియు నొకవిలేఖరుడు “దెయిలీ స్టోటు” పత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు.

“అనుడె” వంశా:— మోదరావాయ నై జాయుగా క్రిక్కిరి యుత్తరమును మెప్పువర్ష పుట్టికొని కంపిరి.— యధర్ధంగమునందు నేనచేయుచున్న బిగిటిమ మోదరావైరి కులకు సహాయ మొనర్చు మీప్రేమన్నము యధాధ్యముగ లాభకరమైనదియు పుక్కింపనియ మెనదియు నగుటవలన అందు నిమిత్తము నేనంపు లక్ష్యపాటుల సాధారణ విరాళమును మీరు వైకొనిన నే నెంతయు సంతసింపవలను.

ఆంగ్లదేశము: నూతనపరిశోధనలు

ఆంగ్లదేశము ప్రపంచనాయకత్వము నిలిపి కొనుటకు తరుణ మూసన్న మునునది. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున సూక్ష్మ ఉద్దేశమునకు నారసముతో బాటు, బాధ్యతలనేము లావరించినవి. ఆ బాధ్యతలను జయప్రదముగ నెరవేర్చుకొనిన సమయ మే తెలిసినది. ఈ సమయమున ఆంగ్లదేశ మేమాత్రము వెనుకంజ వైచినను, నష్టము వాటిల్లును. ఆంగ్ల సామ్రాజ్య సంపద యంతవరకును దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ప్రతికూలము లెక్కియు వాటిల్లక, ఆంగ్ల సామ్రాజ్య మసమానాభివృద్ధి జెందుటచే, శత్రువర్తన యసూయకు చాత్రమయ్యెను. శత్రువర్తనను జర్జన ప్రాముఖ్యత వహించినది. జర్జనముల ఆనూయ ప్రస్తుత ఘోరసంగ్రామముగ పరిణామము జెందినది. ఈ సంగ్రామము ఉద్దేశరహితమునని గాను, ప్రతి జాతియు తన యాత్మ పరిశోధనము గావించుకొనుచుండిన గాని, భౌతికభివృద్ధి బడయునేరదు, జాతీయ శక్తు లొక్కుమచ్చుకొని జ్యోతిని, జాతీయోన్నత్యము ప్రస్తుతమై ప్రకాశించుటకు పరిశోధన లెదుర్కొనుచుండును. ఇవి భగవద్విద్యుత్తులు. ఈ పరిశోధనలను సంతోషపూర్వకముగ చాటగలిగిన దేశము, నాయకమునై భాసిల్లును. ఏటిని జూచి వెరగొందు దేశము ప్రాముఖ్యత గోల్పోవును. ఇట్టి సందిగ్ధసమయములందే ఆత్మ పరిశోధనమునకు మంచి అవకాశములు గలవు. ఈ యవకాశములను పూర్ణముగ నుపయోగించుట మిషన్, జాతీయకీర్త్యాన మాధారపడి యుండును. ఇట్టి అవకాశములు వ్యక్తులకు జాతులకు గూడ యరుగుగలభించుచుండును. ఆంగ్లదేశచారిత్రమునకు మహావకాశము దొరకినది. నిరంకుశ ధానముచే ప్రపంచమును వశపరిచుకొన జర్జన విజృంభించినది. నిరంకుశము నడచి స్వాతంత్ర్య ధ్వజము భూమిపైని పలున బెల్లుటకై ఆంగ్లదేశము పుంజుకొనినది. ఆంగ్లదేశ శత్రువు సామాన్య మునునది గాను, ఈ శత్రువునిర్వహణముపై ప్రపంచపు భావికాభ్యాస మాధారపడియున్నది. ఈ ధర్మనిర్వహణము గూర్చి ప్రధానమంత్రి యగు లాయ్డ్ జార్జ్ గారు తిరిగి బ్రిటీషుజాతిని హెచ్చరించియున్నారు. కనుబలమును సహించి, ప్రజాపరిపాలనమును భూమిపై నెలకొల్పుటయే సంగ్రామ ముఖ్యోద్దేశ మని, లాయ్డ్ జార్జ్ గారు చాటియున్నారు. ఇక్కార్యము సామాన్యమయినది గాను, జర్జనముల జయించుమాత్రముచే పరిసమాప్తి జెందునదిగాను, బెలిజియము, సర్వియా మొదలగు స్వేచ్ఛిరాష్ట్రముల స్వాస్థ్యముతో అంత్య మొందునదిగాను, ప్రపంచమునం దెల్లను, అందు ముఖ్యముగ ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము నందును ఈ యాశయము కార్యరూపము దాల్చినగాని ప్రతిజ్ఞా నిర్వహణము జరుగ నేరదు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున భారతదేశమునందు ఆంగ్లదేశ శత్రువు పూర్తిగాంచవలయును, ఆంగ్లదేశగమ్యసాసమును భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించిన పిమ్మట గాని జెరుటకువీలు కాదు. అంతవరకును నూతన పరిశోధన లెదుర్కొనుచునే యుండును.

భారతదేశ స్వపరిపాలనపువ్యాయ మటుల బెల్జియను, సామ్రాజ్యసౌప్రసవమున కది ఎంతలాభ కరమో విచారించుట రాజ్యాంగవేత్తల పరమ ధర్మము. హిందూదేశమున మరుద్రబలము తరుగని స్థితియందున్నది. వస్తుసమృద్ధి యపారముగ నున్నది. ఈ రెంటిని పోషించి, పెంపొందించినచో, ఆంగ్ల సామ్రాజ్య మజేయమై, ప్రపంచశాంతికి శోధృడగలను. జర్జన నిరంకుశము పూర్తిగ రూపు మాయుటకు భారత దేశాభివృద్ధియే సాధనము. తుర్కీ రాజ్యము హిందూదేశ సమీపము వరకును వ్యాపించియున్నది. చీనాదేశమును, జపానదేశము తన రక్షణముం దూచుకొనుట, ఆసియా శాంతికి పోషకరముగ లేదు. ఆసియాలో కలనంము గొంతకాలమునకు జనింపవచ్చునని, దూడర్పకులు నడుపుచున్నారు. ఇకముందు సంగ్రామము వచ్చువరకు వేచియుండక, భారత దేశమును తయారు చేసి సంగ్రామమునకు సిద్ధముగనుంచుట యవసరమని ప్రస్తుత సంగ్రామము గుణపాతము నేర్చుచున్నది. మనుష్యబలసంపాదనమునకై, భారతీయులకు విరివిగ నైని శిక్ష గరువనలయును. ఆయుధశాసనము దీసివైచి, భారతీయులలో మరుగున కేర్యప్రతాపముల గదల్పవలెను. భారతదేశ నాకాదేశము, వాయువిమానదళము నిర్మింపవలసి యుండును. వస్తు సమృద్ధిబడయుటకై దేశమున పరిశ్రమ లభివృద్ధి జెందవలయును. విదేశీయులపై యన్నియక్కరలకు నాధారపడియుండు దుస్థితి హిందూ దేశమును విమవలయును. ఇంతయే. హిందూదేశము ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున ఎట్టి కొరంతలేని ముఖ్యభాగమై యుండవలెను. ఇక్కార్యమును సాధించుటకు భారతీయుల బాధ్యత లధికముగ ఉటన్తయియును. కాని బాధ్యతలకుదోడు స్వాతంత్ర్యముగూడ వారికున్న గాని, ఈ మహాకార్యమును నెరవేర్చజాలరు. ఆత్మ స్వాతంత్ర్యము, పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము భారత భూమి కొసగి తీవలయును. న్యాయము బరీక్షించినను, స్వాధికారత్వద్వైతతో బరీక్షించినను, ఆంగ్లదేశ మీ తరుణమున భారతీయులకు, స్వపరిపాలన మొసగకుండనుండుటకువీలులేదు. ఇట్టి విషయముల నన్నిటి నాలోచించియే, మాంటాగూ గారు తమ ప్రకటనమును ప్రచురించిరి. బిసెంట్ మొదలగు వారినినిర్బంధ విముక్తుల గావించిరి. సంస్కరణముల గూర్చి విచారించుట కీ దేశమున కేతాచెననని, వాగ్దానము జేసిరి.

నిన్నటి మెయిలు పత్రికలో ప్రకటించబడిన మదరాసు యూరపియను సంఘ కార్యక్రమము జూచినచో, అందు పాల్గొన్న వారికి ప్రస్తుత ప్రపంచ సమస్య గోచరమయినటుల గాన్పించ లేదు. స్వపరిపాలనాశయన్యాయ మటుంచినను, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యసౌభాగ్య మునునను, వారిదృష్టిపథము చున్నటుల గాన్పించదు. తమ స్వలాభమే వారి ముఖ్యశయము. స్వపరిపాలనముచే తమ ప్రతిభ కెట్టి ముప్పు వాటిల్లునో యని వారు దిగులొందుచున్నారు. రాజకీయతత్వజ్ఞులగు మాంటాగూ గారిని పూనభ్రష్టుల గావించి, హైందవాశయములు ఫలప్రదము గాకుండ జేయవలెనని పట్టుదల జూపుచున్నారు. తమపట్టుదల సఫలమయినచో, అందుమాలమున సామ్రాజ్య గౌరవమునకును, ఆంగ్లదేశ ప్రతిభకును గలుగబోవు నష్టముల వీరు గుర్తించలేదు. స్వాతంత్ర్య ప్రాశస్త్యమునకు చేరెన్నికగన్న అమెరికా యిట్టి కార్యముల నేతీరున భావించునో వీరాలోచించినటుల గన్పట్టును. వీరు చేసిన తీర్మానము అగౌరవితముగనున్నది. నిర్బంధితుల విమోచనము గూర్చి మాంటాగూ గారు

పార్లమెంటులో జెప్పిన వాక్యములు వారి బాధ్యత దొలగింపవనియు, రక్షణోపాయముల కవసరము దొలగినపుడే, నిర్బంధములు దొలగింపవగును గాని కార్యదర్శి సూచించినటుల కాలపరిమితి యుండజాలదనియు, వీర తీర్మానసారాంశమై యున్నది. వీరి టిట్టి తీర్మానముల గావించుటచే, ఉద్దేశ మెద్దియో తెలియదు. సభలో గావించబడిన ఉపన్యాసముల నన్నిటిని జాగరూకతతో జదివితమి గాని, యందు సహితముగ నొక్క యంశ మయినను మాకు గన్పట్టలేదు. అగ్రాసనాధిపతి యగు థాంగ రు గారు సంగ్రామ సమయమున, సంస్కరణముల గూర్చి యాందోళనము జరుపగూడదని సూచించుచున్నారు. సంగ్రామసమయమున రాజప్రతినిధిగారు సంస్కరణముల గూర్చి తమ నివేదికమును కార్యదర్శి కంపియుండిరి. సంగ్రామ సమయమున లభినవేశ రాజ్యసమస్య పరిష్కరించుటకు సామ్రాజ్యసభ జరిగెను. సంగ్రామసమయమున ఇర్లాండుసమస్య పరిష్కరింపబడుచున్నది. సంగ్రామసమయమున ఉన్నచోద్యోగ సంఘుని వేదికము ప్రచురింపబడినది. సంగ్రామసమయమున ఫిషరు గారు రాంగ్లదేశమున విద్యాభివృద్ధికై ధనము వెచ్చించుచున్నారు. సంగ్రామసమయమున యాలోచించక హిందూ దేశాశయముల భంగపరచుట ప్రబలముగ ఆందోళనమును ఆంగ్లోహైందవులు గావించుచున్నారు. సంగ్రామేతర కార్యములందీ విధముగ సామ్రాజ్యమునందన్ని భాగముల వారును పాల్గొనుచుండ భారతీయుల నాలోచించకయే సంస్కరణముల గయోదజేయ ప్రభుత్వమునా రాలోచించునపుడు గూడ, భారతీయులు మాత్రముకాదు కెట్టి నష్టమువాటిల్లినను మారాఢా యుండవలయునని పలుకుట ఎంత హాస్యాస్పదమో యోచించుట. సంగ్రామ కార్యములలో తమ సంఘము మునిగియున్నదని, శారవనీయులగు గార్డను ప్రేజరు గారును, రేగారును నుడివిరి. ఈ ప్రకల్ప మసత్యమని టైముస్ ఫెయిర్ యాపత్రిక ఇదివరకే నిరూపించినది. యూరపియనులకు నిర్బంధనైనికశిక్ష విధించువరకు, ప్రభుత్వము వారు గోరిన సంఖ్య వీరినుండి రాలేదు. నిర్బంధనైనికశిక్ష విధింపబడిన పిమ్మట గూడ, దీనినుండి దప్పించుకొనుటకు విచారణాసభ నెగుట అనేకులనేక నెపముల దెప్పిరి. వర్తకముపై నేమాత్రము నిర్బంధము లుంచినను, ఎలుగెత్త నారంభించినది వీరే. భారతీయులు ప్రభుత్వమువారు గోరిన దేశరక్షక నైవ్యమును నియమిత కాలములో బూర్తిజేయ గలిగిరి సంగ్రామ ఋణములకును, దానములకును భారతీయులు ముందంజ వైచిరి. సంగ్రామ విషయములో భారతీయులు ఆంగ్లోహైందవుల కేమాత్రము వెనుకబడినదియులేదు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారిమన్ననకుగూడ భారతీయులు పాత్రులయిరి. మెయిలు పత్రికాధిపతియగు నెల్వీగారి యుపన్యాసమున వారనుదినము ప్రచురించు పత్రికాయములే గానవగును. రాబ్బసను గారు మాత్రము మర్మమువిడచి పలికిరి. భారతీయులధికారము గోరుచున్నారు. వారి కట్టి యధికారము నొసంగుట తా మేమాత్రము సమ్మతించవని దృఢపరచిరి. వీరు నుడివిన వాక్యములే యూరపియనుల యసమ్మతికి మూలాధారము. మెయిలు పత్రికాధిపతియు, వారి యనుచరులును భారతీయుల కెట్టి స్వాతంత్ర్యము లొసగగూడదని పట్టుదల గలిగియున్నారు. ఈ యుద్దేశము గప్పించుటకు నిర్బంధవిమోచన మొక సాకుగ బుచ్చుచున్నారు. లేనియెడల వారి తీర్మానమున కర్థ మెద్దియులేదు.

దేశభాషోద్యమము గూర్చి సం దేశముఁ ను
తెవరయినను గలరేని, గాంధీగారు గుజరాత్
విద్యావ్యయకసభలో గావించిన యుపన్యాసము
తలకొంచిన సందియములు బాయగలవు. దేశభా
షల మూలముననే విద్య గఱపుట యవసర మని
గాంధీగారు నడివిరి. అంగ్లీ భాషలో పదునారు
వత్సరములు జరుపునది, దేశభాషలలో పదివత్స
రములలో బూర్తిజేయవచ్చునని, వారు అభిప్రాయము
చెలిపిరి. విదేశభాషల మూలమున విద్య
గఱపుటచే జాతియొక్క బల ముడిగి, ధైర్యము,
పట్టుదల, సాహసము, విచక్షణ మొదలగు సద్గు
ణములన్నియు నీట గలసినవి. బైబిలులో జెప్పిన
టుల, ప్రపంచమంతయు జయించి, ఆత్మను బోగొ
ట్టుకొనుటచే, ప్రయోజనమేమిగలదు? భారతీయుల
కందరికిని సామాన్యభాష అంగ్లభాష ఎన్నటికిని
గానరదనియు, హిందీభాషయే యాస్థాన మాత్ర

మింపగలదనియు, గాంధీగారు స్పష్టపరచిరి. ఆంధ్రోద్యమపు ముఖ్యాధ్యక్షులు గాంధీగారి యువ న్యాసము దిమిడియున్నది. దేశభావలలో విద్యను వ్యాపింపజేయుటకే, భాషైకరాష్ట్రవిభాగమును ఆంధ్రులత్యాచులతో వాంఛింపుచున్నారు.

ఆంధ్రోద్యమస్వభావాను భారతవర్షమున దం తటను వ్యాపింప జేయుట కింతకన్నను మంచి ఉరుగుము దొరకదు. జాతీయనాయకు లగు గాంధీ, బిసెంటు, తిలక్, సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు, బా ప్టిస్టా, కేలాగారు, మొదలగు వారైతరులు ఈ యుద్యమము నామోదించు చున్నారు. వారల సాయముతో ఆంధ్రోద్యమస్వభావాను జాతీయ సమస్యక దేశమును సుస్యక్తపరిచుటకు ఆంధ్ర నాయకు లీ తరుణమున జనిబూన, విజయము గాంచుట సిద్ధము. ఇట్టి యపూర్వావకాశ మును ఆంధ్రనాయకులు వదలి నైచెదరా? వదలి నైచినా, తమ సంఘమునకే గాక, అఖిల భార తీయుల సక్రమాభివృద్ధికిని భంగము కలిగించిన వారగుదురు.

కడపజిల్లాబోర్డు పరిపాలన వార్షిక నివేదికము

1916-17 సం. పరిపాలన వార్షిక నివేదికము మా కార్యాలయము కేరది. జిల్లాబోర్డువారు ఈసాలున 11 సభ ల జరిపిరి. ఈ సభలకు అధికారసభ్యులు తరుచు పోవుట లేదని తెలుపబడినది. నిరుటి సభ్యులము నూటికి 90.9 మంది సభ్యులు సభలకు వెళ్ళియుండి రనియు ఈసాలున 58.77 గురు మాత్రమే హాజరైరియు స్పష్టీకరించబడినది. ఇయ్యది అధికార సభ్యులకు గౌరవ ప్రదముగ నుండవలదు. మున్ముందైనను వీరు ఎక్కువసభలకు హాజరై ఉత్సాహముతో ప్రజా సౌకర్యముల నిమిత్తము పాటుబడెదరని విశ్వసించుచున్న వారము. మండలకలెక్టరాగారి గారి విషయమై నీరిని హెచ్చరించుట కర్హము. నిర్ణీతకాలము లేదని 2 క సభ యైనను ఆ ఘోషణ బడలేదని తెలియుచున్న యది ఇయ్యది స్థానము. ఈ సాలున కడప తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు పదవికి ఆదికారగ్రహ్యులగు ఎన్. ఎస్. రంగస్వామి అయ్యగారు (జి. ఏ. టి. ల్.) నియమించబడిరి. వీరు తమ కర్తవ్యకర్తవ్యములను సమగ్రముగ నిర్వహించుచున్నారని వినుటకు సంతోషించుచున్న వారము. రాజాంపేట, జమ్మలమడుగు తాలూకాబోర్డుల ఉపాధ్యక్షులుగూడ జయప్రదముగ తమ సమలను నిర్వహించుచున్నవారని ఈ తాలూకాబోర్డుల అధ్యక్షులు తెలుపుచున్నవారు. యూనియను పంచాయితీలు గూడ సమంజసముగ కార్యదీక్షను కహించి ప్రజా సౌకర్యములను పాటు పడుచున్నయవి. ఈ సాలున 6,65,034 రూప్యములు వసూలైనవి. 8,48,781 రూప్యములు ఖర్చు అయినవి. సంకల్పరాశీయన 2,04,654 రూప్యములు నిలువజేరినవి. రాజాంపేట, కడపూరు యూనియనులను తప్ప మిగిలిన ప్రతియూనియనులోను పన్నులు సంకల్పింపకరముగ వసూలైన వని తెలుపబడినది. నిరుటి సాలున పన్నులకమానునిముత్తము 116 వారంటులు అయి జరపబడెననియు ఈసాలున 48 వారంటులు హాజరై అయి జరపబడెననియు వివేదికముకల విదితము. వీనిజూడ ప్రజలు తమ బాధ్యతను ప్రహించి ప్రాయముట సంతోషకరముగ నున్నయది. కిచ్చాకీర్తిపల్లి శ్రీప్రతికరముగ నన్నట్లు కాన్పించదు. కడప తాలూకా బోర్డులో చిన్నచాక, పుష్పగిరి గ్రామములలో నన్ను రెండు చొరకాలముగూడ విద్యార్థులసంఖ్య చాల తక్కువగ నుండుటచే మూయబడినవి. ఇయ్యది చాల విచారకరమైన విషయము. కిచ్చాకీర్తిగ సమాధాన మేమియు ఈయబడలేదు. నిన్ను జాతీయ పక్షమున 6 పాఠశాలలు మాత్రమే నెలకొల్పబడినవి. వీనిని క్విట్టాలో వృద్ధిచేసి మరికొన్ని పాఠశాలల స్థాపించవలయును. కిచ్చాకీర్తి గూర్చి శ్రద్ధ వహించవలసియున్నది.

ఈసాలున అంటుగోరులబాధ పూర్వముకంటె చాల తక్కువగ నున్నది. సజలునజిల్లామొక్క ఆరోగ్యశిథి బాగున్నదని నుచుండదు. త్వరలో ఈజిల్లాకు వెనువెత్తాలయమును నెలకొల్పబడు ముఖ్యార్థము. రస్తాలు సాధారణముగ సంపూర్ణముగ నుచుబడలేదు. ఈ విషయమై ఇంజనీరింగు బాధ్యోద్యోగులు కృషిరముగ పనిచేసియున్నారని, త్వరలో రస్తాల కన్నీటిని బాగుజేయించెదరని విశ్వసించుచున్నారము. నూరులనుగూడ కీ ప్రయత్నముగ ప్రవింపవలెన. మొదలగుమీద ఈ జిల్లాబోర్డు పరిపాలనను శ్రీప్రతికరముగ నిర్వహించుచుండెను. ఈవిషయమున కంతకును జేరియ మండలకలెక్టరాగారి యగు పి. డి. దత్తుగారు (పి. సి. ఎస్.) గారెంత యు ప్రశంసించుచు. బోర్డువారు నిరాటంకముగ స్వపరిపాలనమున కర్హులని ప్రభుత్వమువారి కడపజిల్లాబోర్డు పరిపాలన వివేదికమును రెండవ ద్వితీయముగ పైకొందురుగాక! ముందైనను రాజధానియందెల్లవలెను జిల్లాబోర్డులకు నిస్సంకయముగ అధికారసభ్యులను అధ్యక్షులుగ నియోగించెదరని నమ్ముచు న్నారము.

స్థానిక చార్తరులు

ఆంధ్ర యూనియను:—ఈ సంఘమువారి కార్య నిర్వాహకసభ 26 వ తేదీ సాయంకాలము 5-15 గంటలకు కలెటు హాలు (తిరువలి క్లబ్) లో జరుగును.

తపాలానోటీసు:—సీయతపాలు ఈ నెల 27-వ తేదీ శనివారమునాడు జనరలు తపాలాఫీసులో బటువాడా చేయబడును. ఏవేళయినచేయబడునదియును అనాడుదయమున తపాలాఫీసులలో విచారించిన తెలియగలదు.

చెన్నపురి వైద్యసహాయక సంఘము:—వై సంఘ సభ్యులు యావస్థయందు ఈనెల 28వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయమున 2 1/2 గంటలకు సరిగ తమ యూనిఫారము దుస్తులలో మోకోర్టునం దుండవలయును.

బంగారమునకు బదులు ఇత్తడి:—ఈకేసునందలి భోగట్టలన్నియు ఇదిగట్టకే ప్రయోగపబడినవి. కేసువిచారణ ముగిసినది. ముద్దాయి బంగారుపూతగల ఇత్తడికట్టిలు క్రయించునపు డవి బంగారకట్టిలని చెప్పి ప్రజలను మోసపుచ్చుచున్నారని నందున ముద్దాయి విడుదలచేయబడెను.

ఎగ్ మూరు బాలికా పాఠశాల:—పాఠశాల సభ్యులందరను గత ఆదివారమున పాఠశాల భవనమున సమావేశమై రావుసాహెబు కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠిగారి రాజీనామాను ఆమోదించి రావుసాహెబు, పి. మారయప్ప మొదలియారు, డి. ఏ. గారిని పాఠశాల సంఘాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనిరి.

స్పెక్టరు కర్పెసెలో దొంగతనము:—వెల్లింగుటలో కేడేట్ కళాశాలకు సమీపములో నున్న స్పెక్టరు కంపెసెలో సభ్యులకు ఒకడు యీ నెల 20 వ తేదీ రాత్రి కొంత ద్రవ్యముతో పారిపోవుచుండగ ఓ. ఎన్. శేషి (సబ్. ఇన్ స్పెక్టరు) గారు పట్టుకొనిరి. దొంగవాడు ప్రస్తుతము ఖయిదునందుచుండెను.

చెన్నపురి పాశ్చాత్యసభ:—ఈనెల 23వ తేదీని గార్డెన్ క్లబ్బునందు కే. హెచ్. త్రాంగుగారి అధ్యక్షతక్రింద సీసభ జరిగినది. అనిబి నెంటుమ్యుగారి నిర్బంధవాస విమోచనము సమవిధముగాదను తీర్మానము సభ్యులు అనుమతించిరి. దానిని హెడ్, పి. ఎన్. రేగా రనుమతించిరి. ఎఫ్. ఇ. ఎల్. వర్మ, డి. ఇ. వెల్మి, గో. గార్డెన్ ప్రెజిడు, అలెగ్జాండరు రా బద్దసనుగార్డు తీర్మానమును బలపరుచుచు నుపసగించిరి. ఆ తీర్మానమును తంతిమాలకముగ నాంగ్లజీవానులకు తెలుపుటకు మరియొక తీర్మానము చేయబడినది.

కలవల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారి మౌనూలు, పెరంబూరు:—ఈనెల 27 - వ తేదీ శనివారము నాడు సాయంకాలము 5 - 80 గంటలకు పాఠశాలా మందిరమున గో. దివాను బహదూరు పి. రాజగోపాలాచారి పి. వి. ఇ. గారి అధ్యక్షత క్రింద 27 వ వార్షికోత్సవమును బహుమాన ప్రదానముజరుగును. కార్యక్రమము 1. ప్రార్థన 2. గోలాటము 3. మార్గండ్డెము నాటకము (అరవము) 4. రామదాసునాటకము (తెలుగు) 5. నివేదికము 6. బహుమతులు 7. అధ్యక్షుకో పన్యాసము 8 వందనము 9 జాతీయగీత పఠనము.

‘తారా’ ఓడలో గొట్టెల నెక్కింపుట:—చెన్నపురినండి ప్రైయిముస్కు పంపబడుటకు కొన్ని గొట్టెలు ‘తారా’ ఓడలో నెక్కింపబడెను. ఓడలోనికి ఎక్కింపబడుటకు పూర్వము చిన్నయెత్తయిన స్థలమునండి యాగొట్టెలు పడవలోనికి దోసివేయబడెను. తోసివేయబడుటలో సోకవానివై సొకటి పడి కట్టిగ అని యరచెను. ఏడవఓడ సమీపమునకు బోయిపవిత్రుల ఓడకుండిన యొకతగుమతపు రంధ్రముగుండ యాగొట్టెలు ఓడలోనికి దోసివేయబడెను. రహరవి 10 యడుగుల యెత్తుగల యారంధ్రముగుండ గొట్టెలు ఓడ యడుగుభాగముపై బడుటలో పెద్దదోడనములు చేయసాగెను. జంతుహింస రక్షకసంఘమువారు గొట్టెల నెగురుచితేసిన గొల్లలపై కేసుచేసిరి. మొదటిరాజధాని మేజస్ట్రేటుగారు కేసు విచారణచేసి యాగొల్లలలో 3 గురికి పెరియొక 15 రూలు జూర్యానావిధించి 4 వ వానిని మొదటి రెప్పిదముక్రింద విడుదలచేసిరి.

బ్రహ్మశ్రీ వండిత. టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి ఉపన్యాసములు:—హిందూ తియలాజికల్ స్కూలులో వండిత. టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి వలన భారతము వనపర్వములోని కొన్ని కథలను కాలక్షేపముచేసి క్షుద్రచిన మంగళవారముతో ముగిసెను. తిరువల్లి క్లబ్బులో హిందూ మోస్కూలులో భగవద్గీతను రేపుసాయంత్రమున శనివారమున ఉపన్యసించి ఆదివారము ముగించెదరు. సోమవారంప్రాటాక్షముత్యాముదలి పీఠిలో వచ్చేలోపాఖ్యానము కాలక్షేపముచేసి మంగళవారమునాడు పండితులువారు తమ ఊరికి బయలుదేరదరు.

చెన్న రాజధాని సంఘము:—గత ఆదివారమున సాయంకాలము మధురానగరములో విశ్వకర్మ మందిరమున మధురాపురవాసు లందఱు నొక సభ జరిపిరి. బారిష్టరు ఆర్. ఎస్. నాయుడు, సభాధ్యక్షుత్వహించిరి. మాంఛేగూగారు హిందూదేశమునకు వచ్చుటను గూర్చియు స్వరాజ్యము గూర్చియు డాక్టరు పి. వరదరాజులనాయుడు గారు ఉపన్యసించిరి. సభయందు వేల కొలది సభ్యులుండినను కలవర మేమియును కలుగ లేదు. సభయందు కొందరు బ్రాహ్మణులు గూడ నుండిరి. ఉపన్యాసాంతమున నాయుడుగారు చెన్న రాజధాని సంఘమువారి యేర్పాటుల గూర్చి ముచ్చటించిరి. పిరవ వైసంఘము యొక్క కాఖాసంఘమును మధురానగరమున నేర్పరుచుటకు నిశ్చయింపబడి ఆర్. ఎస్. నాయుడుగారు కాఖాసంఘ అధ్యక్షులుగను, జి. జోసెపు, రామచంద్ర నాయుడుగార్లు ఉపాధ్యక్షులుగను, కరుముత్తు త్యాగరాయ శ్రేష్ఠి, ఎస్. రంగస్వామి నాయుడు శ్రీరాములు సెట్టిగార్లు కార్యదర్శులుగను నెన్నుకొనబడిరి.

గుజరాతీసభ:—ఈ నెల 22-వ తేదీని గోక్లహాలు నందు లాడుగోవిందదాసు గారి అధ్యక్షతక్రింద గుజరాతీసభ జరిగినది. గుజరాతీల రాజభక్తివిదితము. చెన్నపురిలో ఎడ్వర్డు బార్ని పార్సభౌముల శిలాగ్రహములను నెలకొల్పినది గుజరాతీలే అని అధ్యక్షులుండిన రాజభక్తి తీర్మానము నుపపాదించిరి. గోదాలో గంధీగారి అధ్యక్షతక్రింద నవంబరు నెలలో 2,4,5 తేదీలను జరుపబడు మహాసభతో సానుభవతని తెలుపు తీర్మానము ను క బ ర్దూ రు గారు ప పా దించిరి. కాంగ్రెసులీగు విధానము నామోదించు తీర్మానమును టాక రుఅందునననననన రాజాటాకరుగా రుపపాదించిరి. అతీర్మానమును డి. పి. వాడియాగా రనుమతించిరి. దానినిగూర్చి తిలాంచుగారును రంగిల్లాగుగారును గుజరాతీ భావయం దుపన్యసించిరి. తీర్మాక ముగింకరింపబడెను. గోకులదాసు గోవర్ధనదాసుగారి తీర్మానముపైని లాడుగోవిందదాసు, కబర్దూరు ఉమాశంకరు మగిలాయిగార్లు ప్రతినిధులుగా నియోజించబడిరి. చెన్నపురిలో గుజరాతీసంఘము నేర్పరుపవలెనను తీర్మాన ముగింకరింపబడెను.

నవరాత్రి వండుగలు:—రావుసాహెబు కలవల కల్లెక్ శెట్టిగారి యెలిమెంటరీ బాలికాపాఠశాల, చింతాద్రిపేట:—ప్రతి సం॥ము జరుగు నవరాత్రి వండుగలు ఈనెల 17 వ తేదీన ప్రారంభింపబడి యాదినముద్రకును చింతాద్రిపేట, సామినాయకశ్రీధిలో 88 నెంబరు గల దివాన్ బహద్రరు పి. రాజరత్న మొదలియారుగారి భవనమున ఆతిథుహాలముతో జరుపబడినవి. దిన దినమును బాలికలు వివిధముగ నాటకములతో డను చే హ పుత్రమునకు త గిన విద్యల్లు చేతను సభ్యుల నానందపరుచుచుండిరి. అందు మొదటిది చిత్ర నలీయమును నాటకమున ద్వితీయ స్వయంవరమును భాగమును తెనుగున దేవరాజులు నాయుడుగారు బాలీలను తయారుచేసి నడిపించిరి. రెండవది శ్రీనివాసయ్యంగారిచే రచింపబడిన “సుఖిల” యు అన నాటకమును, “పుణిదవతి” యను మరియొక అననాటకమును బాలికలు ప్రదర్శించి సభ్యులకు విందుగొలిపిరి. వై శిష్టిన వారు గాక దొర సామిఅయ్యరు విద్యానంద మొదలి ఆంగ్లముత్తు పిల్లగార్లు నాటకములను ప్రదర్శింపించిరి. హిందూదేశపు యెలిమెంటరీ స్కూళ్లకు నవీనముగు ముగ్ధసికల్ డ్రిల్లు నెట్ డ్రిల్లు మేసోల్ డ్రిల్లు అను దేహపరిశ్రమలచే బాలికలు సభ్యుల నానందపరుచు లగునట్లు చేసిరి. బాలికా విద్యయందు అధిక శ్రద్ధగలిగియుండు రావుసాహెబు కలవల కల్లెక్ శెట్టి గారికిని, దివాన్ బహద్రరు పి. రాజరత్న మొదలియారుగారికిని చింతాద్రిపేట జనసంఘమువారిచే వందనము లాచరింపబడినవి మిఠాయి, పండ్లు బాలికలకు ప్రతిదినము పంచబడినవి.

TELEGRAMS.

The Rout of the Raiders.

Reception of the News in England.

The rout of the zeppelins in France is welcomed with enthusiasm as the final failure of the zeppelins, but it has intensified the outcry in some papers against the silence of London guns on Friday. Other papers, however, while echoing the demand for an explanation, point out that the zeppelins may have been trying to discover the strength of our new artillery defences against Gothas, and the authorities perhaps wilfully did not disclose them. Moreover, it is known that many aeroplanes ascended, though up to this morning the authorities had been silent regarding the part they played in scattering the zeppelins and deflecting them from their course. It is known that at least one zeppelin was hit in the province where gunfire was considerable and left disabled. Three zeppelins apparently returned across Holland, where they were shelled.

Capture of a Zeppelin Described.

LONDON, October 24.

PARIS.—A metallurgical worker who was out shooting when the L 49 descended intact at Bourbonne graphically describes how he spied the airship surrounded by a cluster of French aeroplanes, which were pelting it with machine-guns. The zeppelin was flying very slowly and very low and suddenly settled above the clumps of trees. The crew of nineteen landed and lined up as if on parade, and the commander fired into the envelope of the balloon. The metallurgist, who was thirty yards distant, realised his destructive intention and shouted "Stop or I fire". The commander thereupon threw his pistol down, held up his hands, and called "Kamerad". The metallurgist pointed his rifle until the crew had been made prisoners. Another airship passing the spot attempted to assist the prostrate zeppelin, but was driven off.

Another Zeppelin Brought Down.

LONDON, October 24.

In addition to the five zeppelins whose fate was mentioned this morning a zeppelin was brought down between Sisteron and Gap, the crew destroying the airship before surrendering. Two more are regarded as doomed having been seen drifting above Gap one out of control. Thus, of the raiding fleet of eleven it seems presumably certain that only the three, which were reported over Holland, returned to Germany.

Hostile Airships over England.

Germany's Greatest Defeat in Air.

LONDON, October 24.

In the House of Commons, on a motion for the adjournment regarding the air raid, Mr. Bonar Law described the raid on Friday as by far the greatest defeat in the air which the Germans had ever suffered. It had been proved that when we could see the zeppelins our pilots could bring them down. The motion was withdrawn.

Official Total of Casualties.

The Press Bureau says that the total casualties in Friday's air raid were thirty-four killed and fifty six injured.

The Rout of the Raiders.

Total Progress Done in France.

Captured Crew's Story of Raid.

LONDON, October 23.

PARIS.—Only five zeppelins and definitely known to have been brought down in France. That between Sisteron and Gap appears now to be identical with that at La Roque. The crews who have been captured state that nineteen zeppelins started from three bases for the raid on England. Two were compelled to return early. The remainder were driven off by gunfire and struck a gale at a height of sixteen thousand feet. They descended in the morning on the coast, thinking it was Holland, and were surprised to find it France.

Sinhalese Riots of 1915.

The Question of Clemency.

LONDON, October 24.

In the House of Commons replying to Mr. King, Mr. Hewins said he was fully content that Sir John Anderson would continue to exercise clemency in all proper cases of Sinhalese imprisoned owing to the riots of 1915. He saw no reason for suggesting a general amnesty for prisoners who in Sir J. Anderson's opinion had been properly convicted of serious crimes of violence.

Tea Sales.

LONDON, October 24.

Owing to the new order for retailing Tea to be re-stated after 31st October at over four shillings per pound, the tea at London sales yesterday generally realised about 2.6 per pound representing a fall of six pence to eight pence per pound as compared with last week and of about 1/2 as compared with fortnight ago. As wholesale price of 2.6 plus duty of shillings leaves a margin of six pence or over costs of distribution price of D class Tea is heavily expected to rise at any rate much above 2.6 and might easily become easier.

Brokers are of opinion that new order may create difficult position for firms which have been buying Tea at prices not allowing for retailing at 4/ per pound without loss and it is therefore feared that new order may prevent best teas from getting into circulation until the levelling down of costs has been arranged.

Mesopotamia Agriculture.

A Question in Parliament.

LONDON, October 24.

In the House of Commons Mr. Davies asked: Have military authorities in Mesopotamia undertaken agriculture and if so what amount of produce has been raised?

Mr. Macpherson replied:—I have made telegraphic enquiries on the subject.

Britain and Peace.

No Further Reply to the Pope.

LONDON, October 24.

In the House of Commons Mr. Balfour stated that there seemed no reason at present to add anything to the British acknowledgment of the Pope's peace proposals.

Sir Joseph King asked:—Is not that a change of policy in view of the statement that the Allies were considering a reply jointly?

Mr. Balfour made no reply.

Great Britain and America.

Their Mutual Goodwill.

LONDON, October 24.

Mr. Lloyd George in a letter expressing profound appreciation of the American Red Cross contribution of a million dollars to the British Red Cross, says:—The gift is characteristic of the generous and friendly heart of the American people and will further strengthen the real Anglo-America's whole-hearted entry into the war for liberty.

"Our Day".

Collections Exceed a Million.

LONDON, October 24.

The total collections for the "Our Day" fund has reached a million sterling, irrespective of street collections. The largest sums have been arriving from Canada, Toronto forwarding £180,000.

Admiral Burney's New Command.

LONDON, October 24.

Admiral Sir Cecil Burney has been appointed to command the East Coast of Scotland.

Imports of China Tea.

Government's Attitude.

LONDON, October 24.

Replying to suggestions that the shipment to Britain of tea in the hands of British merchants in China should be arranged, Mr. Wardle said, in view of the tonnage situation, he would not at present undertake to authorise the import of foreign teas, but negotiations were at present proceeding regarding the future employment for use of the Allies of ex-enemy vessels interned in China. If the tonnage situation were thus materially relieved the matter might be reconsidered.

Tea or Dates?

Which Should Get Preference?

LONDON, October 24.

Replying in the House of Commons to Mr. Lough Mr. Chittenden Money representing the Shipping Controller said it was not contemplated to make shipments of dates from the East at the expense of cargoes of Tea. No arrangements had been made for shipping dates but favourable opportunities for date shipments might occur which would not interfere with arrangements to increased stocks of tea.

Peace and Parliament.

An Assurance Given.

LONDON, October 24.

In the House of Commons Mr. Hunt asked for an assurance that no peace negotiations would be begun without the full knowledge and assent of the representatives of the Great Dominions.

Mr. Bonar Law replied that Government would certainly not enter on peace negotiations without prior consultation with the Dominions.

E. Islington By-Election Result.

LONDON, October 24.

A by-election in East Islington has resulted as follows:—

Smallwood, Coalition	2709
Baker, favouring ripisals	531
Barnard, representing new national party	513

The death is announced of Colonel Arthur Nicholas former Commander of Corps Rifles.

— 10 —

Australia

Australian Affairs.

MELBOURNE, October 24.

Victorian State elections have been fixed for 16th November. Mr. Hughes is unwell and will take complete rest.

Victorian seamen have resumed work. Record floods continue. Many country towns have been inundated and hundreds are homeless. The Chairman of the Water Commission says the outlook is particularly serious.

France

The French Cabinet.

Resignation Tendered.

LONDON, October 24.

PARIS.—M. Painleve has tendered the Cabinet's resignation, but M. Poincare has declined to accept it in view of the Chamber's vote of confidence on the 19th. M. Poincare has begged M. Painleve to withdraw the resignation.

Cabinet Crisis Settled.

LONDON, October 24.

PARIS.—The Cabinet Crisis has been settled. All the Ministers will remain in office except M. Ribot, Minister for Foreign Affairs, who will be replaced by M. Barthou.

Fighting Submarinism.

Work of French Aircraft.

LONDON, October 24.

French balloons and aeroplanes in September had thirty-four encounters with submarines, of which nineteen were in the Channel, eighteen in the Atlantic, and seventeen in the Mediterranean. Sixteen merchantmen escaped from submarines by manoeuvring or fighting.

Whispers About Peace.

Germany's New Proposals.

Handed Over to Pope.

ALLAHABAD, October 24.

Mr. Briant's recent reference to whispers about peace terms which led to much catechising of the French Government is not the only story current of German underhand negotiations. It has been understood for some weeks that Germany has given the Pope certain peace terms not to be officially named until their acceptance can be assured in advance. These have been said to include the restitution of Alsace-Lorraine and other concessions in the west for which Germany doubtless hopes to recompense herself in the East. So far those underhand negotiations have had very discouraging results. No doubt their existence has been the subject of rumour within as well as without Germany. The authorities are doing everything possible to put a new spirit in the army. Herr Kochmann's attitude is doubtless a part of that "back up" policy, but it does not follow that Germany will not restore Alsace-Lorraine on perhaps in a more dramatic manner. ("Pioneer Cable").

America

The War Situation Reviewed.

No Halt in Allies Western Offensive.

LONDON, October 24.

WASHINGTON.—The weekly statement of Mr. Baker, Secretary of War says:—It is not expected that Allied troops will enter winter quarters or that the Flanders offensive will be abandoned through bad weather. Preparations have been proceeding for months with a view to enabling the Allies to overcome natural obstacles. Mr. Baker declares that the Flanders attack is seriously weakening the moral of the German troops and attacks at Riga have been ordered as an effort to bolster up the moral of the German people which threatens to result in another Cabinet crisis shortly. He believes that the Germans are not hopeful of stopping the Allies' offensive and that German victories against Russia do not effect the operations of the Allies in France.

Immense German Stores.

Discoveries by Secret Service Agents.

LONDON, October 24.

The New York correspondent of the "Daily Mail" says that the secret service agents have seized half-a-million sterling worth of copper, steel, oil, and nickel stored on behalf of Germany. It is believed that the Government will shortly release it for the Allies. Immense supplies of all kinds purchased in the first two years of war by German agents including chemicals, steel, shens, leather, hides, and a million bales of German cotton are stored at various points. They are worth thirty million sterling.

The Cotton Market.

Effect of a Rumour.

LONDON, October 24.

NEW YORK: Cotton broke sharply on the rumour that the Government contemplated seizing a million bales of German cotton stored here, thus creating the impression that much cotton might be available. The rumour was discredited by trade interests, and later prices reacted, assisted by unfavourable weather.

U. S. A. Not at War with Bulgaria.

LONDON, October 24.

In reply to a question Lord Cecil stated that the United States was not at war with Austria, Turkey or Bulgaria and had not broken off relations with Bulgaria.

Mexican Coins for American Currency.

Negotiations Broken Off.

LONDON, October 24.

WASHINGTON.—Negotiations for the purchase of six-million Mexican Silver Pesos from the Mexican Government for melting and coining into subsidiary silver have been broken off.

Russia

Escape of Russian Fleet.

Russian Admiral's Strategy.

LONDON, October 24.

PETROGRAD.—A telegram from Helsingfors states that Russian Warships in the Gulf of Riga have succeeded in rejoining the main Baltic Squadron. The successful junction was due to the strategy of Admiral Radozoff who outwitted the tremendous German efforts to entrap him. Admiral Radozoff's squadron entered Finnish waters on the 12th and crews of main fleet lined up on decks and gave their comrades an enthusiastic welcome.

Battle of Riga Gulf.

German and Russian Losses.

LONDON, October 24.

A Russian naval communiqué says:—Enemy submarines have been discovered in the Gulf of Finland. In the recent operations in the Baltic the enemy through mines and submarine attack and gunfire had two dreadnoughts, one cruiser, and twelve torpedo boats and numerous transports and mine sweepers put out of action, though their ultimate fate is unknown. We have established definitely the loss of six enemy torpedo boats. We lost the battleship "Slava" and the large destroyer "Grom." The fighting value of our other ships is unimpaired.

TELEGRAMS.

Russians Occupy Enemy Trenches. Landing North of Werder Defeated.

LONDON, October 24.
A wireless British official communique says:—Our detachments in several sectors in the Riga region occupied the first line trenches which the enemy had abandoned. Enemy destroyers shelled the coasts six miles north of Werder and the enemy attempted to land eight miles north of Werder but did not succeed.

German Landing on Werder. Naval Chief's Opinion.

LONDON, October 24.
PETROGRAD.—General Dukhonin, the new Chief of Staff, in an interview expressed the opinion that Germany had landed on the Werder Peninsula in order to prevent an attack on the islands. He did not expect serious land operations prior to the spring.

Anarchy in the Interior.

LONDON, October 24.
160 people have perished in a fire in a distillery in the town of Khmelnyne in the province of Podolia which soldiers and peasants are pillaging. M. Nikitine, Minister of Interior, has appealed to the whole population to co-operate against anarchy.

Russia and Peace Soviet Delegates Terms Ridiculed.

LONDON, October 24.
PETROGRAD.—The papers, with the exception of Maxim Gorky's organ, ridicule M. Skobeieff's peace demands as chimerical prattle and say they might have been drawn up in Germany.

German Captures.

LONDON, October 22.
A German Official message says:—We took twelve hundred prisoners on Dago Island.

Germany

Kaiser Returns To Potsdam

LONDON, October 24.
AMSTERDAM.—The Kaiser has returned to Potsdam.

Foreign Minister Returns.

LONDON, October 24.
Baron Kuehlmann has twice had long conferences with Count Czernin, Austrian Minister for Foreign Affairs in Vienna, and has returned to Berlin.

French Raids on Freiburg. Their Effect.

LONDON, October 24.
Zurich.—The delegate for Freiburg at the Wuerzburg Socialist Conference said that French air raids had driven all the wealthy residents from Freiburg, leaving only workers.

Germany and Alsace-Lorraine. Pope Resents Her Bad Faith.

ALLAHABAD, October 23.
LONDON, October 23rd.—An undated message from Rome to the Central News declared that Herr Kuehlmann's uncompromising declaration concerning Alsace-Lorraine has caused a painful impression in the Vatican. In high ecclesiastical circles it is asserted that the Holy See can place no further confidence in Germany. After this evidence of bad faith the Pope cannot dream of taking a further initiative in favour of peace. In explanation of this attitude the message states that the Pope's reference to Alsace-Lorraine in his peace note was not made without definite German assurance on the subject and that Herr Kuehlmann's declaration to the contrary sence places the Holy See in a ridiculous position. This is scarcely borne out by a reference to the peace note as published here in August but the message is probably not far wrong regarding the Papal indignation.—["Pioneer," special cable]

Ministerial Changes in Germany.

LONDON, October 24.
AMSTERDAM.—A Berlin telegram states that Herr Hultsch has been relieved of his post at the Ministry of the Interior. The Under Secretary Schwader has been appointed Secretary of State. A new Imperial Department of Economics has been created to deal with social and economic and political questions formerly handled by the Ministry of the Interior.

LAHORE, October 22.

LONDON, October 21st.—The "Temps" states that according to captured Germans the airmen of Germany turned out 200 aeroplanes in July in preparation for forestalling American air officers. We include the building of giant biplanes with four motors and carrying bombs weighing over 300 kilogrammes.—["C. & M. Gazet," special cable].

An Exchange correspondent at Amsterdam states that Zeppelin disaster have caused widespread consternation in Germany. Authoritative circles admit the Zeppelin's utility as an aggressive weapon has been demonstrated.

A correspondent of the Central News at Amsterdam states that a sensation has been caused in Vienna owing to the Premier's inviting leaders of political parties to a conference on Wednesday. Startling developments are expected.

Austria

Why Austro-Hungarian Frontier is Closed.

Serious Food Riots.

LONDON, October 24.
ROME—Berne.—A telegram says that apparently the continuance of the closing of Austro-Hungarian frontier is due to serious internal conditions. Grave disorders said to be of political origin have occurred at Brijun. Troops interned and there were number of casualties. Most serious food riots have occurred at Pressburg and have resulted in destruction of property. Frequent riots have occurred in Aiena and Laibach and rioters are reported to have blown up many important munition depots.

Egypt

The Egyptian Labour Corps. Its Efficiency Described.

ALLAHABAD, October 24.
The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—The Egyptian Labour Corps, which was first organised in 1915, is doing good work. From its original strength of 1500 it has grown steadily until to-day over 200,000 men are enlisted in it. The corps consists of Egyptians drawn from every branch of industry—labourers, artisans etc. But it is officered entirely by Englishmen who know the country and its conditions. In the advance across Sinai the Labour Corps has been invaluable, and the construction of the railway at the rate of a mile a day was only possible through the persistent industry of the men. They have also done good work in laying pipe lines, constructing permanent fortifications, unloading material and general transport work. A large number have been sent to France as well as Salonika and Mesopotamia and reports from all those centres are just as good as those from the canal zone.

Greece

Ex-Ministers to be Tried.

Parliament's Decision.

LONDON, October 24.
ATHENS.—The Chamber held an all-night sitting till noon and agreed that the following ex-Premiers and ex-Ministers should be tried by the High Court individually: Messrs. Skouloudis, Dragt, Tumis, Ralli, Gounaris, Michailidiki, and Hatzacos, and General Ianakitsa.

Battle of Navarino.

Celebration at Athens.

LONDON, October 24.
ATHENS.—The battle of Navarino was celebrated on Sunday for the first time on record. The British, French, and Russian Ministers spoke at a demonstration, attended by the King, M. Venizelos and prominent personages.

(o)

British Front

British Attack Described.

Objectives Captured Despite Unfavourable Weather.

LONDON, October 25.
Last night's British communique says:—Highly successful minor operations were carried out by us this morning in the neighbourhood of Poelcapelle and in conjunction with the French south of Houthoult Forest.

Battalions of the Norfolk, Suffolk, Essex and Berkshire Regiments and the Northumberland Fusiliers attacked eastward of Poelcapelle on a mile and a half front and captured a number of strongly fortified buildings and concreted redoubts on a hill eastward of the village. The night's rain made the ground slippery and the task of assembly was difficult. Nevertheless the whole of our objectives were captured after a fierce fight in which many Germans were killed. We pressed on southeast of Poelcapelle and carried other valuable positions beyond line of the objectives. Gloucesters, Cheshires, Manchesters and Royal Scots further north co-operating with the French attacked on a two miles front the Ypres Staden Railway to northward of Matgolare we captured after severe fighting southern defences of Houthoult Forest and a further series of fortified farms and strong points. Allies are firmly established well beyond the southern boundary of the forest. A strong local counter-attack in vicinity of the railway checked our advance astride the railway line but the enemy was unable to prevent progress elsewhere. Two hundred prisoners were taken and the enemy's casualties were heavy.

Important Aerial Success.

Sixteen Enemy Aircraft Felled.

LONDON, October 24.
A British communique regarding aviation says with fine weather and improvement of visibility on Sunday there was much artillery observation work. Four tons of bombs were dropped on aerodromes near Courtrai and Roulers and on big gun positions near Douai and three tons at night on Roulers and Lichtervelde railway stations where the fire started and on the above-mentioned aerodromes. A pilot reached the aerodrome as the enemy's right bombing machines were leaving and dropped bombs among them. There was heavy air fighting chiefly well over enemy lines. Thirteen hostile machines were brought down and three driven down eight of ours are missing including one of the night bombing machines. Naval air squadrons attached to the army have been fighting throughout these operations and have accounted for a large share of machines brought down. Australian squadrons which have hitherto been training have begun active work and have already proved themselves worthy of the high opinion formed of them on their arrival.

Germans Recover a Post.

LONDON, October 24.
F. M. Sir Douglas Haig's communique this afternoon says:—The enemy at night attacked one of our new posts in the southern portion of Houthoult Wood and forced us back a short distance. We maintained and consolidated our gains on the remainder of the front. Rain fell during the night and the weather is stormy and unsettled.

Allies Attack in Flanders. THE STORY OF THE ATTACK. Biggish Bite into German Lines.

LONDON, October 24.
Reuter's correspondent at Headquarters wires:—Co-operating with the French our troops attacked enemy positions along Passchendale Ridge and in Houthoult Wood after a brief but fierce barrage in an atmosphere resembling a bad London fog. By midday it appeared that we had penetrated the enemy line on a thousand yards, bringing our left flank well up to the fringe of Houthoult Wood, and it was stated that we had occupied Poelcapelle Brewery, the scene of such a fierce struggle in the last offensive, and also Menier House and Helles House. The greatest resist was experienced in the left centre by machine-guns checking the advance. Enemy counter-attacks in the forenoon astride the Ypres-Staden Railway were repulsed with severe punishment. A ten o'clock sun broke out, enabling aerial reconnaissances to be carried out. Prisoners re-coming in on the British and French fronts. While the attack is not of such magnitude as previous battles in the area, it is in the nature of a biggish bite into the German lines. As such the enterprise has undoubtedly met with a good measure of success.

Allies Consolidating Gains.

LONDON, October 24.
Wiring to-day, Reuter's headquarters correspondent says:—The weather is again wet and dreary, and the battle ground is shrouded in a dense mist. Nevertheless the consolidation of our new gains professed well yesterday, and except for a fortified post fringing Houthoult Wood which the Germans reoccupied after a vigorous counter-attack last night, we are pretty well established in the captured positions. The Germans fought with determination, especially in the little dip through which the Staden-Railway runs, and the ground hereabouts is strewn with their dead. Their front defences seemed to be held more strongly than in the earlier battles in this region, and their machine-gun barrage was intense. The effects of the latter were luckily minimised owing to the very thick weather. We carried despite strong resistance, a network of fortified buildings and concreted redoubts east of Poelcapelle. Below this to the southern flanks of the attack progress does not appear to have been so fast, due to the desperate resistance of the enemy who fears the threat to the high ground about Passchendale British and French gunners are now searching Houthoult Wood.

Enemy Force's Declining Morale.

The German army is beginning to think and talk in a manner which must cause concern to the higher command. The Bavarians are openly grumbling at being sacrificed to save the Prussians. A German non-commissioned officer gives a good illustration of the extent of the disaffection. He states that a fortnight ago thirteen men in his company deserted, saying they were going home. One actually reached his home. Others were arrested "en route." The significant thing is that they were all sent back to their regiment, the higher command apparently shrinking from adopting the approved method with them. The correspondent gives an incident which reflects eloquently on the German man-power problem. Last Sunday a German soldier wandered into our lines on the Menin road. He was four feet high and half-witted, and the only information he could give was that he had been drafted from a recruit depot five weeks earlier.

British Positions Much Improved.

LONDON, October 24.
Reuter's correspondent at headquarters wiring this evening says:—Yesterday's attack although on a smaller scale was very like the former battles of the present offensive in Flanders as regards tactics and conditions. Captured orders show that General von Arnim attaches great importance to the retention of Houthoult Forest and has given instructions that it must be held at all costs. Therefore our gains hereabouts to the extreme depth of a thousand yards are most satisfactory. Beyond Poelcapelle we were opposed by the Third Naval Division, which is reported to contain a considerable number of men who participated in the recent mutiny in the fleet. On the whole the day proved most satisfactory. Our positions along the dominant ridge running northwards from Gravenstafel have been much improved.

LONDON, October 24.

Last night's British communique says:—Besides attack reported in this morning's communique enemy delivered two other counter-attacks last night. In one case he attempted to advance along line of west Roosebeke-Poelcapelle Road, but when two hundred yards from our new positions was engaged by our infantry with rifle and machinegun fire and beaten off with loss. Survivors endeavouring to withdraw were caught by artillery barrage and again suffered heavily.

A second attack in considerable strength immediately northward of Ypres-Staden Railway was also met by rifle and machinegun fire and driven off. Early this morning another attack on our positions at Houthoult Forest northeast of Veldhoek was completely repulsed leaving prisoners in our hands. A less powerful attempt against fortified farm captured yesterday southeast of Poelcapelle was equally unsuccessful. Reciprocal cannonading was active to-day in spite of unfavourable weather. Flying yesterday was almost prevented by weather until afternoon when our aeroplanes in spite of rain and bad visibility co-operated with infantry's attack continuously reporting progress and assisting with machineguns. Many rounds were fired at ground targets including machinegun emplacements and troops in shell holes and marching and in villages many bombs were dropped in daytime on billets hutments and infantry

TELEGRAMS.

in shellholes and trenches. Enemy dropped many bombs during last few nights on our forward areas. His machines last night were not nearly so active except in neighbourhood of Dunkirk. Ours as soon as it was dark vigorously attacked seven aerodromes. Bombs fell near hangars and aeroplanes on ground and railway station at Courtrai. Later they attacked a train and hit the rear portion which burst into flames. There was little air fighting. Two enemy machines were brought down and two of ours collided over enemy's lines. One other is missing.

Naval Aerial Successes.

Railway near Ghent Bombarded.

LONDON, October 24. The Admiralty says:—Naval aircraft on Sunday night dropped several bombs on the Melle railway sidings near Ghent. Our bombers yesterday afternoon attempted to raid St. Denis Westram aerodrome, but owing to a cloud they dropped their bombs on Zeebrugge Mole hitting two small vessels. The bombs burst close to the seaplane base. All our machines returned.

An Impressive Memorial Service.

LONDON, October 24. Reuter's correspondent at headquarters says that a historic and impressive memorial service was held at the grave of Major Willie Redmond in the grounds adjoining a picturesque nursery. The party included the Mayor of Wexford, High Sheriff of Dublin, Doctor Ashe, Secretary of the Redmond Memorial Fund, and Allied and American officers.

In this afternoon's communique Marshal Haig says:—Enemy last evening again attacked our positions at Houthoult Wood against the junction of British and French armies. We completely repulsed the attack. Since Monday enemy has delivered seven counter-attacks without achieving material results at any point. The Gloucesters made a successful raid southeastward of Gavrelle and killed a number of the enemy. They blew up a number of dugouts and took a few prisoners.

French Front

French Consolidate Captured Positions.

LONDON, October 24. Last night's French communique says:—During the day enemy artillery reacted feebly in Belgium. Our troops consolidated their positions on conquered grounds north of Veldhoek. In the attack this morning two field guns were captured. The artillery struggle was violent in Epine-de-chievrioy and Pantheon sectors and in the Cerny region. There were fairly lively artillery actions in Avocourt Wood and north of Chame Wood. Between October 15th and 20th nineteen enemy aeroplanes and three balloons were brought down and twenty-eight aeroplanes seriously damaged.

The German Account.

LONDON, October 22. A wireless German official message says: There was most intense artillery fire throughout the night between Houthoult Wood and the Cormines-Ypres Canal. It increased to drumfire this morning and the French and British attacked between Draabank and Poelkapelle.

Distinctive French Bombardments.

LONDON, October 24. A French eastern communique says:—Our artillery is continuing its destructive bombardment of enemy positions in the region of Lake Doiran, the Vardar, and north of Monastir. In the course of clearing up ground in the vicinity of our new positions north-west of Postadec, we took fifty Austrian prisoners.

Object of the Attack.

PARIS. It is semi-officially stated that the Anglo-French operations in Flanders are being designed merely to rectify the line along the Ypres-Staden railway and capturing positions making defence easier against possible counter-attacks. On the remainder of the front cannonading is very violent, especially on the Aisne and at Verdun with the object of facilitating infantry raids.

French Attack on Aisne Ridge.

LONDON, October 25. This afternoon's French communique says:—After artillery preparation for several days, we attacked at a quarter past five this morning powerful German organizations in the region of Allemont and Malmaison. We made considerable progress along the entire front of attack, and took many prisoners.

Important French Advance.

Fort and Villages Captured.

LONDON, October 24. PARIS. The new battle of the Aisne has developed very favourably. The French have captured all the crests forming their objectives and progressed beyond and their troops are now occupying the counter-slopes. The advance is three kilometres deep on a front of eight kilometres. Fort Malmaison was captured early in the attack also the villages of Allemont les Vallons, and Chavignon with Chavignon ravine. The Loos plain is now lying before the French. Three thousand prisoners and nineteen guns have been captured and fighting continues.

A wireless German official communique says:—Bitter fighting continues on the northern slopes of Chemin des Dames and also astride the Loos road the French have advanced as far as Chavignon.

LONDON, October 24. This afternoon's French communique says:—Night was generally calm on the whole front of attack north of the Aisne. Enemy made no counter-attack but merely bombarded our new lines especially in the region of Vandesson. We are organizing our gains. Hitherto we have taken 3000 prisoners including 160 Officers belonging to eight different divisions including two of guards and also a staff of three regiments including three Colonels. It is confirmed that two enemy divisions placed in reserve behind the front participated in yesterday's fighting and were severely handled. Violent enemy attacks north east of Hill 344 on the right of the Meuse was repelled after desperate fighting. Enemy gained footing in the work in our advanced line but a vigorous counter-attack completely drove him out and our line was entirely restored. German attempt at Carriers crest failed with heavy enemy losses.

LONDON, October 24. Last night's French communique says:—North of Aisne attack in morning developed brilliantly in spite of fog and rain and against considerable defences garrisoned by Germany's best troops. The first rush captured the line marked by Fruty and Bohery quarries then Fort Malmaison in centre fell the French pushing on expelled enemy from Mont Paransse quarries. Progress on the left was equally successful. Villages of Allemont and Vandesson were taken and our right carried line to the heights commanding Paronyflain troops in centre hunting fresh enemy reserves, stormed village of Chairgeton and advance here reached depth of 2½ miles. Enemy losses were very heavy. 7,500 prisoners have hitherto been counted and enormous booty includes twenty-five guns. Aviators were admirable in spite of bad weather keeping one hundred and sixty feet above lines.

Mesopotamian Front

The Mesopotamia Campaign.

Successful British Operations.

SIMLA, October 24. The following telegram dated the 22nd October has been received from "Eye witness," Mesopotamia:—

October 32nd.—Under Jebel Hamrin: To-day we successfully completed the operations which have been in progress since the 16th against the Turkish position of Jebel Hamrin, a low line of hills which extends on both sides of the Diale. The enemy's entrenchments lay astride the Khanikin Road and the Diale river. The Turks were holding on to the position west of the Diale river last night, but had evacuated when we advanced to attack at dawn. Their centre and left astride Khanikin Road fell to us yesterday with little opposition. Our left column operation west of the bank of the Diale occupied Deli Abbas on the 18th. On the morning of the 10th the enemy were in Mansourah and by noon we were in contact with enemy forces entrenched on the hills which withdrew after dark. Our right crossed the Retz Canal some miles east of its intake from Diale and after night we marched along the northern slope of the ridge on to the flank of the Turkish position. Patrols of the centre column rushed the enemy picket on the night of the 18th where Khanikin Road crosses the canal. On the morning of the 19th our centre column advanced on the Turkish front in concert with our right column which was working along Jebel Hamrin Ridge on the flank. By 7.20 A. M., our cavalry had got in reach of the position and were blocking Khanikin Road, but the Turks had slipped away in the night, crossed the Diale and are reported by our airmen in retreat along the Kara Tepe Road having burnt Kizil Robat bridge behind them. That the operations were a complete success and the objective secured with the minimum cost in casualties is due in large measure to the excellent work of our patrols both on the ground and in the air. The ground over which we advanced offers every facility to the garrison on the hills defending the position from attack on the south. The same conditions of level approach to a coneycomb warren of mounds exist on the north side of the ridge. Our aviators have been very active during the operations on the 16th. Three of our aeroplanes bombed the enemy's aerodrome at Kifiri, then flying low opened fire on the garrison with machineguns. The airmen apparently made very good shooting and according to the reports of deserters the raid was most effective. The enemy's aeroplanes have been little in evidence since. One of ours had to make a forced landing in hostile territory ten miles from Kifiri. Another machine a one-seater descended and took the pilot off safely after burning the stranded aeroplane while a third machine circled round and engaged Turkish irregulars on one side and kept down the fire of a hostile machine-gun on another. This morning three of our aeroplanes dropped bombs on the enemy in retreat scattering groups of infantry horses and transport wagons and opened machine-gun fire on the columns on the road.

Italian Front

Enemy Attack repulsed.

Entrenchment Regained.

LONDON, October 24. An Italian official communique reports: We drove back yesterday with severe losses a strong Austro-German attack on Mount Plana in Odore and reconquered this morning a portion of an entrenchment which the enemy had temporarily occupied.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla

Honour for Wali of Kalat.

SIMLA, October 22. H. M. Mir Hir Mahomed Khan Wali of Kalat has been granted a personal salute of twenty-one guns.

Indian Industrial Commission.

Early Programme.

SIMLA, October 24. The Indian Industrial Commission will assemble in Bombay, on the 6th November visit Ahmedabad between 21st to 26th, returning to Bombay on the 25th. The Commission will visit Karachi between 1st to 6th December. Lahore 7th to 15th. Lyallpur 16th to 17th, Khewra 18th, Rawal 19th, Amritsar 20th to 22nd. With a visit to Dhariwal the Commission will break up for Christmas holidays at Amritsar.

Military Hospitals in India.

Committee of Enquiry Proposed.

SIMLA, October 24. As an outcome of the recommendations of the Mesopotamia Commission and the subsequent discussion as to the condition of military hospitals in India Sir G. Makins K. O. M. G., C. B., is shortly coming out to this country. He will be the President of a small committee which will inspect and report on the hospitals for British troops in India.

Bombay

Home Rule for India.

Sympathy in Scotland.

POONA, October 24. The following cable from Mr. Joseph Baptista has been received here from Edinburgh:—Mr. Lansbury, addressing a public meeting at Edinburgh under the auspices of the Labour Party referred to Home Rule for India. Mr. Baptista appealed for sympathy and support. The Chairman put the question of Home Rule for India to the vote and without a single dissentient voice the great meeting gave its support with enthusiasm. Splendid feeling for the unity of British and Indian peoples in bonds of true, freedom and brotherhood and equal rights for all was exhibited. Edinburgh's message to India is "Be not afraid. Labour is with you."

Press Criticism.

ALLAHABAD, October 24. LONDON, October 23rd.—The "MORNING POST" continues to dwell on the Montagu-Bowen affair. The journal remarks to-day that, although Mr. Montagu asked the Government of India to consider the release of agitators, he was careful to inform the House of Commons that the Indian Government's action was taken on their own responsibility. "The suggestion was his," says our contemporary, "but if anything should go wrong the blame will be theirs." Thus Mr. Montagu improves on the tradition of a British Minister of State. Mr. Chamberlain resigned because he felt himself responsible for a blunder which was not his. The more cautious Mr. Montagu arranges beforehand that the consequences of his blunder may fall upon the shoulders of others:—"Pioneer" special cable.

Bombay Educational Conference.

The Second Meeting.

POONA, October 24. The Hon'ble Mr. Srinivasa Sastri has accepted the presidency of the second Bombay Educational Conference to be held in Poona in the last week of May of next year. It will be remembered that the first session of this conference took place at Bombay in May last under the Presidency of Sir Narayan Chandavarkar.

The recent Fancy Bazaar held at Belgaum in aid of the Women's War Fund is estimated to bring in nearly three thousand rupees.

Go Back to the Vernaculars.

Mr. Gandhi's Trumpet Voice.

BOMBAY, October 24. In the course of his presidential address to the Gujarat Educational Conference at Broach Mr. Gandhi strongly urged that vernaculars should be the medium of instruction in India. According to experienced teachers he said what takes sixteen years to learn through the medium of English can be perfectly acquired in ten years through vernaculars. The excessive burden of having to learn through a foreign medium had sapped young men of strength and vitality dwindling away as years go by the power of initiative, originality, enterprise, courage and discrimination. He instanced the case of South African natives who have similarly suffered having accepted Dutch as the medium of education. In India he said foreign medium was creating an unnatural gulf between the educated classes and the masses at large. Speaking on the need of a national language he said it should satisfy the essentials such as easy of acquisition by the officials as well as the masses a spoken language by the large number of Indians and above all it must be the vehicle of religious, social and political intercourse. He said English did not fulfil all those conditions. Hindi language did. Therefore Mahomedan rulers did not substitute it with Persian and Arabic.

A Measure of Conciliation.

Proposal for Uniting British and Indian Communities.

BOMBAY, October 24. Sir Jamsetji Jijibhoy, Bart, writing in the Press pleads for the cultivation and growth of mutual understanding and respect between the Indians and the British. His idea is that a conference of the leaders of the British and Indian communities should be called for the purpose of mutual understanding on the momentous political problems of the day and discussion at such conference, he thinks, would serve to dispel the vagueness of thought and misapprehension which clouds the political atmosphere at present.

TELEGRAMS.

Licenses for Motor-Cars.

A Police Raid.

BOMBAY, October 24.

During the week end the police made a raid on motor cars in the city with a view to inspect licenses. After half-a-dozen cases of driving without licenses, another six or seven driving with expired licenses and many cases of licenses having been left at home were detected and summons has been taken against the offenders. One feature of the raid was all Ford Cars which were held up were commandeered for Military purposes.

European Commercial Community's Attitude.

Mr. Jinnah Interviewed.

BOMBAY, October 24.

A representative of the Associated Press asked Mr. Jinnah what he thought of the attitude recently taken up by the European commercial community on the present political situation. In reply Mr. Jinnah said: "Their attitude with reference to the policy declared by His Majesty's Government through Mr. Montagu, Secretary of State for India, and the speech of H. E. the Viceroy in the Council on the 5th September and the subsequent remarks of Mrs. Besant and her colleagues is wanting in foresight and judgment. In his opinion Government have shown the greatest wisdom in recognising the needs of the situation. It is a sign of strength in any Government to recognise the

Claims of Justice, Human Freedom

and public opinion. In releasing Mrs. Besant and others Government had recognized and followed those principles. "I am sure" Mr. Jinnah asserted, "thinking India heartily appreciates this policy. I feel confident that the appeal of the Viceroy has evoked the warmest response. On our side we shall faithfully adhere to the true. From what I know of the Government of India individually and collectively I feel certain that they are willing to give us full, patient and considerate hearing. "A constitution which will bring freedom to India must be framed". "Freedom which in its political aspect is responsible Government is a human and not a western ideal". A responsible Government has a perfectly definite meaning. "It implies an executive removable at

The will of the Legislature

or by the electorate." Responsible Government is the goal of British policy in India and that is our goal.

The European commercial community has offered no constructive suggestions on their part. There has been merely a destructive criticism and an obstructive attitude which will not do. I may say that

The Days of Ilbert Bill Opposition

have gone. I have tried to understand what the grievances of the European commercial community are. In the maze of platitudes and generalities one argument which is brought out, though not quite definitely, is about the security of British capital in India. British capital had been sunk in Mysore before the rendition, but the province was handed over none the less to the former ruling family, and since more British capital, I believe, is sunk in Mysore. According to figures available up to 1915 I find the British capital in India is about £400 millions. In Canada and Newfoundland about £600 millions, in Australia £430 millions, in South Africa about £400 millions. We know these investments in British colonies did not stand in the way of their getting self-government, why should British investments of much smaller amount prevent India from receiving her birthright? Besides

British Investments in Foreign Countries

amount £2000 millions to say nothing of the loans or advances to foreign countries and Allies. Is the republic of Argentina under British rule, where, I believe, no less than 350 million of British capital has been invested, to say nothing of China and Persia where millions have been invested. I was not a little amused that a shrewd businessman like Mr. Wardlaw Milne, Chairman of the European Association meeting of Bombay, should have

Indulged in Platitudes

which show how thoroughly he is engrossed in making money in India and how little he knows of the present political situation in the country. He thinks any stick is now good enough to beat the so called extremists and thus put down the demand of India. This is what he said: "Under no consideration the European community in India will allow itself to be menaced and its voice unheard". Whoever suggested such a proposition?

Our Battle Cry

has been that in our own country we must be treated as the King's equal subjects. He says, at another place, "We realise progress must be made. We are not opposed to it. On the contrary we welcomed it. We believe that the greater portion of the Indian people hold views in no way at variance with those we hold, and that they are to a large extent opposed to the extremist section. Do the 19 members of the Imperial Council who submitted the memorandum a year ago belong to the extremist section? Does Mr. Milne think that the representative committees appointed by the Indian National Congress and the All-India Muslim League to frame a scheme of reforms belong to the extremists section? Does Mr. Milne think that the united voice of the Congress and Muslim League at Lucknow was that of a small extremist section? Observations of this character show how little the non-official Europeans are in touch with the public opinion in India. However, I would urge upon my countrymen not to minimise this opposition, vague as it is. We must take measures to face it and remove the misrepresentations that might influence the British public and Parliament. I think nothing of the European Commercial community opposition till they came out with a definite scheme of reforms which they say "they welcome." What are the "constitutional", "gradual", and "reasonable" reforms? I am sure that a man of the calibre and statesmanship of Mr. Montagu would like

Less of such Platitudes

and generalities and would like to know more what are the definite proposals of these "sons of the Empire," who in India say "India for the Empire and the Empire for India," though we hear a different doctrine preached in the colonies.

Punjab

Moharam and Rama Leela in Peshawar.

Processions Smoothly Going on.

PESHAWAR, October 24.

Since the 17th October Dasara Ramalila processions are passing the city bazars and performing leela at Punjteebth with Khalsa military band of Amritsar from evening 8 to 11 O'clock at night, very cheerfully with Bhagini Mundalis. The crowd with the procession are several times more than the last years. The police force is large and arrangements excellent. Mohamadan Honorary Magistrates accompanied in the procession. Mahomedans are witnessing procession freely. Both communities are strictly performing ceremonies according to the license framed by their leaders.

Central Provinces

Students' Protest Meeting.

NAGPUR, October 24.

At a crowded public meeting of the parents, guardians, and well-wishers of the Nagpur students held yesterday evening, Mr. Alekar, pleader, presiding, a resolution viewing with alarm the closing of the two colleges and three high schools resulting from the conduct of the Educational Department, prohibiting students from attending political meetings, and earnestly praying the Government to withdraw all circulars and orders and forming a student relief committee to enquire into the students' grievances and to give them possible relief, were proposed and carried unanimously.

Tank in Precarious State.

Since last night Nagpur city is in a panic of account of the shrinkage of the bund of the Ambazari Tank. People passed sleepless nights. The bund shrank about 50 feet in length, 20 feet in breadth and 4 feet in depth. It is reported that the tank may outburst any moment. Clerks from offices and courts returned to their homes. Government officers and professional men are taking every precaution to avert the danger.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

LONDON, October 24.

Reuter's correspondent with the British forces in East Africa telegraphs enemy is still retreating in Mahenge area under our pressure. In Kiliwa area enemy is pushing south resisting desperately. He is also given no peace in Lindi Area. Many deserters are coming in. Spirits of our troops are excellent.

The Italian official communique says:—The enemy concentrated strong forces of which large proportion were German and most intense artillery bombardment at night on portions of Julian front between Ronbon and northern portion of Bainsizza marked the beginning of attack but owing to bad weather the fire decreased at dawn.

Scientific explanation of atmospheric conditions during air raid on 20th instant, finally demonstrates not only that British air service could not be blamed but that it was actually primarily responsible for Zeppelins arriving over France. Above the disconcerting ground mist there were three distinct strata in atmosphere each with different air currents and winds. The highest of these namely at fourteen thousand feet was blowing forty miles an hour from northwest and it was into this stratum that aeroplanes forced the zeppelins. Thus the latter were carried to France where the authorities had been warned to look out for them and they were easily able to deal with them in daylight.

Reuter's correspondent at the French headquarters says success of new advance has exceeded all expectations. Fresh captures are being signalled hourly. Attack is comparable to brilliant operations at Verdun in October and December last year. Victory is due equally to wonderful preparatory work of artillery and gallantry of infantry. The latter often had to fight very hard before reaching their objective. Resistance was in places desperate especially on the right. The French advanced at great speed following the barrage of seventyfive which was extremely deep in order to give most effective support. They simply swept over every kind of obstacle and innumerable feats of individual courage occurred. An officer of high command remarked to me "One would kneel before some of these men."

LONDON, October 24.

WASHINGTON:—The Swedish Legation having given satisfactory assurance to the British embassy the latter is handing over Swedish diplomatic mail pouches (see October 18th.)

TRY AT ONCE!!

TRY AT ONCE!!

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE

SOLD EVERYWHERE.

Our Catalogue sent free on application.

AMRUTANJAN DEPOT,

Bombay & Madras.

అవసరోత్తరాంధ్ర మజ్జుండల బ్రాహ్మణేతర నాయక సభ.

కాకినాడ ప్రావిజనల్ కమిటీవారు గంజాం మొదలు

నెల్లూరువరకు నుండు ఆరు తెలుగుజిల్లాల ఆంధ్రనాయకుల సభను, అనుకూల మయినట్లయినా కూడలి అగునట్లయినా స్థలము నందు జరుప నిశ్చయించినందున బెజవాడవాస ఆసభను బెజవాడలో జరుపుటకు అనుకూలమునని ఆసభను ఆహ్వానము చేయుటకుకొరి కాకినాడ కమిటీవారి సమ్మతిమీద బెజవాడ పురమున జరుపుటకు రాయబహదూర్ మాదిరెడ్డి పాపారావు నాయకుగారి ఆధిపత్యము క్రింద 21-10-17 నాయకత్వము బ్రాహ్మణేతరుల సభ జరిగినది. ఆసభయందు బ్రాహ్మణ్య మయిన ఆహ్వానసంఘ మేర్పడి, 8 మంది కార్యదర్శులు నియమింపబడిరి. సభ నవంబరు 11 వ తేదీన జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది.

అన్ని విధములైన శీఘ్రము ప్రధానకార్యదర్శి యగు కోవెలముడి గోపాల కృష్ణయ్య బి. ఎ. జిల్లాకోర్టు వకీలు గారు బెజవాడకు పంపుకొనవచ్చును.

ఒక శ్రీబట్టలు:— బాంబాయిలో మిసెస్ ఏ. బాక్ సర్ అనునామె నుమారు 67 రూపాల విలువగల తనదుస్తులను ఒక చాకలివానికి ఉతుక వేసెను. వాడు ఆబట్టలను ఉతికితిరిగి యామె కివ్వనందున ఆమె వానిని పోలీసువారికి ఒప్పగించెను. తా నామె బట్టలను వై. ఎం. సి. ఏ. లోనికి దీసికొని వెళ్ళగ ఆమెకొమారుడు తనబట్టలను దీసికొని యామె వస్త్రములతో శ్రీమన్ థానస్ నాయ అనుపత్రికి పొమ్మనుటచే తానచ్చటికి పోతే ఆబట్టలను తాను తనచెంతనే యంచినొననట్లు చాకలి మేజిస్ట్రేటుగారితో జెప్పెను. ఆ శ్రీమహారుడు ఇ. డి. బాక్ సర్ కూడ చాకలి చెప్పినది నిజమని రుజువుపఱుకుటచే మేజిస్ట్రేటుగారు చాకలివానిని విడుదలచేసిరి.

రుమ్యా సంగి.

వెట్రోగ్రాడు, అక్టోబరు 22.—మాక్సిము గోర్కిగారి పత్రిక తప్ప తక్కిన పత్రికలన్నియు స్కోర్నియపుగారి సంగి కోరికలు పిల్లవాని ప్రేలాపములని అధిషేపించినవి. మరియు ఇట్టి కోరికలు జర్మనులోనుండు నపుడు వ్రాయబడి యుండునని చెప్పుచున్నది.

ప్రకటన.

929

గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం తాలూకా పెద్దాపురం డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో చేరిన సుబ్బంపేట గ్రామకాపురస్తులు అగు వీరప్పలి నూకయ్య వగైరాలు 7 గురు సదరుగ్రామ వాడబలిజెలకు సుబ్బంపేట, కొమరగిరి, సముద్రములో ప్రత్యేకము చేపలు పట్టుకునే హక్కు కలదనియు యితర గ్రామస్తులకు అట్టి హక్కు లేదనియు మొదలగు సంగతులతో పుచ్చాడశివారు జగ్గరాజుపేట గ్రామకాపురస్తులు పెరుమళ్ల యల్లయ్య వగైరా 8 గురు వైన సుబ్బంపేట గ్రామ వాడబలిజెలు హక్కును స్థిరపర్చుటకును, జగ్గరాజుపేట వాడబలిజెలు సుబ్బంపేట కొమరగిరి సముద్రములో చేపలు పట్టుకుండా యింజక్షన్ వుత్తరువు జారీ చేయించుటకును కోరుచు కాకినాడ సెంపరరీ సబుకోర్టులో కోర్టు వారి పుత్తరువును పొంది దావాదాఖలు చేసివున్నారు. సదరు దావా అసలు 40 రుగా ఫయల్ కాబడినది. సుబ్బంపేట గ్రామస్తులు అందరి తరపున సదరు నంబరు వాదులు; జగ్గరాజుపేట గ్రామస్తులు అందరి తరపున సదరు నంబరు ప్రతివాదులు పయిన దావాచేసినారు. వాదలు వాడముతో యేకీభవించి వాదులుగా చేరదలచిన వారందరు వాదులుగాను ప్రతివాదులుగా చేరదలచినవారందరు ప్రతివాదులుగాను చేరవచ్చును. ప్రతివాదులు స్టేటు మెంటు నిమిత్తము సదరుదావా, 1917 సం॥ నవంబరు 12 తేదికి వాయిదా వేసినారు. ఈ లోపుగా ఫార్మీలుగా చేరదలచినవారు చేరవచ్చును.

మకాం- కాకినాడ } L. Subba Rao
18-10-1917 } Plaintiff's Vakil
Subordinate Judge
Temperary Court
Cocanada.
22nd Oct 1917
By Order of Court
S. Setaramayya
Head clerk.

సంధినిగూర్చి ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము

వైసిక నిరంకుశ ప్రభుత్వనాశము.

లండను అక్టోబరు 22:—జాతీయ మిత్రవ్యవస్థాపక కమిటీ బాయికుటార్ల బోనసులాగార్లు తమ సన్నాహమును ప్రారంభించిరి. ఆల్బర్ట్ మండిగమున జరిగిన సభకు దొరతనపు కాఫి లన్నిటినుండియు, యువోగ్యులు విచ్చేసి, సభాపండి రము క్రిక్కిరిసియుండెను. యుద్ధమునకై ధనసహాయ మొన ర్పవలసిన దని బాయికుటార్ల గారిట్లు ప్రసంగింప వొడగిరి:—

యుద్ధమునకు విశేషమగు ధనము వ్యయమై, ప్రజలకు భారము పెరిగియున్నది. కాని యుద్ధానంతరమున అంగ్లా జ్యోరజల సామగ్ధ్యము వెల్లడిమై అంగ్లా రాజ్యశీలము శత్రు దుర్భేద్యమగును. ఇంతియగాక రుణపంతులు మన దేశము ననే లభ్యమగుట మనకు చురంత శ్రేయస్కరము. అంగ్లే యు లెంత ధనమును కూడబెట్టిన నంత దాధనమును పొ లకులకు రుణ మియ్యగలదు. స్వదేశ మెంత ధనమును సప్ల యిజేసిన నంతవరకు మనము విదేశీయులకు రుణగ్రస్తులము గాక యగుము. రుణమొన, మనదేశమున నే లభ్యపడిన యుత్తమనుని వాడలంపు. ధనమును వ్యర్థముగ వ్యయము నరిందుట హానికరము. యుద్ధమును సాగించుట కంతగాయ మును కలిగించిన దగును. సంధి యెప్పుడు పొసగునదియు చెప్పజాలము. కాశ్వర్యమగు సంధిలభ్య మగు నవకాశ ముండి నచో, యుద్ధమును సాగించు మూర్ఖ దేవ్యుడు నుండవోడు. వ్యాపారము సంతుల్యము గనిపెట్టు చుంటిని. కాశ్వర్యమగు సంధి యొప్పును చిహ్నము గానరాక యున్నది. వర్తమానమున నగు పడుచున్న సంధిమరతు లదిరకాలమున నుచోనంగ్రామమును నెలకొల్పినచో గాని లిదితరములు గోచరింపకున్నవి. వర్తమాన సంగ్రామము ఘోరము గను న్నదనుట సత్యము. నేల వైసను, సముద్రము వైసను, వాయు మండలమునను, కార్యముల నొనర్ప నధికమగు నవకాశములు గలవని యిటీవల తెలియజచ్చిన సమాచారమునబట్టి యుద్ధ మిప్పటికంటె భయం కరముగనుండునని నాతొత్సర్గము. ఏదియో యొకటియన సంధి చేసి కొందు మనుకొందము. అట్టిసంధియొక్క పర్యవసానము తెల్లముండవలయు కాంతి నాదు తెచ్చునైన నిమిషమైన సస్టివా రు వెతిక్కింపనగును. జగ్మనీయులకు విశ్రాంతి కలిగిన వర్త మాన సంగ్రామమున నుపయోగ మగుచున్న దాదాపును గు నాయుధములకు మించు నాయుధముల స్వలాభ ప్రేతులై వారు కనుగొనగలరు. విమానబలమిప్పుడు బాల్యదశయందున్నది. జగ్మనీ లీ విమానములను దాదాపు కార్యములకు మిగుల సమర్థముల జేతురు. ఇరుగదిముప్పది సంవత్సరముల వేలక వర్త మానమునకంటె ఘోరమగు యుద్ధము బయలుదేరి నాగరికత యనునది లోకమున మచ్చుమామున. ఇట్టి ఘోరకృత్యము జరుగకుండ నిపుడే కట్టుదిట్టముల నొనర్పవలయును. పశుతుల్య మగు బాహుబలము నడుగంటించి, మన భావి సంకల్పిని గాపాడ మనము నిశ్చయింప వలయును గనకనే యుద్ధమును క్రమ ప్రకారము పర్యవసరింపజేయ మన ము మనయావచ్చుకొని కేంద్రీకరించు చుంటిమి.

కాని యిట్టి తీర్మాన మచిరకాలముననే లభ్యము కా జాలదు. స్వలాభమున కనుగుణ్యమగు తీరున సంధి యొప్పి కొని, తనకామున విశ్రాంతినిపొందినదై జగ్మనీజేశము ప్రస్తుత సమరమున తనయందు గన్పట్టినలోపములను సవరించుకొని మున్నందు యుద్ధమునకు సన్నద్ధ మగును. కనుక ప్రాప్యదేశమునకు వెపోలిను నేతిరున బుద్ధిజెప్పియుం డెనో, ప్రస్తుతసంగ్రామమున జగ్మనీవాక్కిని గూడ నాసితిన మందలింప వలసియున్నది. సంధిప్రసంగములు, సర్వము మర తులు మున్నగునాని యన్నిటినుండును మన మొక్కవిషయ మును దృష్టిపథమున నిమగ్నమవలయును. దేశము లిచ్చిపురుగొనుట, యుద్ధసంబంధమగు నష్టపరిహారములప్రాముఖ్యములు గావు. పాదబాటగు నొకభాగమును నశింపజేయుటకై వ్యవస్థ యుద్ధదేశవర్తనప్రసారాప్రక్రియ వెంచుచున్నది. ప్రజాస్వామ్యములు గుంపుగ జేరి గౌరవభాజనముగ లోకయాశ్రయమవుటగాక, బాహుబలముచే లోకమునంతయు పరిపాలించుట జగ్మనీ యుల యాశ ముమై యున్నది. ఇట్టి యుద్ధమూర్తి సామన్య డా మాగో ప్రతిష్ఠింపబడి యున్నది. ఆచారతమ తుదయట్టిదనిగాని లోకాంతి స్వేచ్ఛలనర్థిలజాలవు. వైసికనిరంకుశప్రభుత్వము నీ సంవత్సరమున తుదయట్టిపరగలుగునని యుచోచియి. ఈ కార్యమును నెరవేర్చి మిత్రమండలియంతయు నయమాలల నుండియు జగ్మనీయుల నెదురింప వలసియున్నది. ఇట్టిసంఘీ కృతి నుత్పన్నమునకయి యెగురు మామచుంటిమి.

రష్యావారి వైస్యములయందు తాత్కాలికమగు ధంగ పాటు సంభవించినదిగాని దీనివలన నాకాభంగములేదు. అమె రికావారు యుద్ధమున ప్రవేశించుటయు, అంతర్జామికోద్యమ ము నానాటికి క్షీణదశ నొందుటయు మన కనుకాలముగ నున్నవి. మన వర్తకశాక లిపుడు శత్రుజలంతగ్రాములచే వి శేషము గ నష్ట మగుచుండుట లేదు. గతసంవత్సరమున కంటె నీసంవత్సరమున జగ్మనీయులు తమ యంతగ్రాములను రెండింతలు నష్ట మొందిరి. 1916 సం॥ ప్రా నా కల సంఖ్యకు నాలుగింతలు నొకలు 1918 సం॥ మన కుండు నష్టముట్లు జరుగుచున్నవి. అమెరికాయందు గూడ నిట్టియి త్తములే జరుగుచున్నవి. ఎద్వర్త కార్పసుగారి శక్తిసామగ్ధ్య యవలన జలంతగ్రాముల సమరమున నునక్కిటివిజయములుగలగలి గినది. తత్కారకు లభించునదియును. ఆచారవద్ధాగ్రములను, అప క్త్యవద్ధాగ్రములను మనకశేయ యున్నది. చూటకరసమ జగ్మ నీయులీ సమరమున విజయము గంచుచున్నారన్నచు వారి కాహాళపద్ధాగ్రములు మున్నగునవి దొంగితుండ జేసి మనము వారలనులొంగింపవచ్చును. అగత్యమైనచో, రష్యావారు స్వధృపడి అమెరికావారు పన్నుధ్వనుగునరకును వాయుభారముల నన్ని టిని పొందుపరచుకొని యుద్ధమును సాగించెను.

మిత్రముగ వ్యయపరచి ఆహారవద్ధాగ్రములు, దుస్తులు మున్నగువాటిని నిలువ జేయనగును. వైస్యములు వైసికలను వ్యర్థము చేయరాదు. వ్యర్థమైతే లన్నిటియందును పునోన్మద్ది యత్యంతశక్తికము. కాని పట్టుదల, కార్యశీల మున్నగు సమర విజయలక్షణముల ముఖ్యముగ నలవరచుకొనవలయును. శత్రు వులు మనయందు కలహముల నెలకొల్పి కను నిపులముగ యెత్తించుచుండిరి. కనుక మన మోర్మిగలిగి సంఘీభావమున నుండుట కర్తవ్యము. వివిధకక్షలు మున్నగు దెడవల నిపుడు నెట్లుకొనగూడదు. దేశమంతయునొక్కకక్షగ (జాతి)భావింప వలయును. మనయందు కలహములబెట్టి, మిత్రమండలివారు తమలో తాము పోరాడుకొనునట్లున్న యెత్తించుచుం డిరి. అమెరిక, ఇటలీ, రష్యా రాష్ట్రములవారు మనయొడ న విశ్వాసమును నెలకొల్పి యెత్తించుచు, ఇంగ్లాండులో మన యందు నూతు కలవులబెట్టి యెత్తించుచుండిరి. కనుక సంఘీ భవిని యొండొక, మనము విజయమొందుట నిశ్చయము.

మిత్రమండలి యచిరకాలమునకే విడిపోవును గాన వేచియుండవలసినదని జగ్మనీయులు తమ మిత్రులను ప్రోత్స హించుచుండిరి. కాని మిత్రమండలియందు వైస మనునదిలేక వాకొండొకలతోడ విశేషమగు మైత్రితో, యుద్ధమును సాగించుచుండిరి. మిత్రమండలివారి గాజీతు వైసికవిషయక చుచోసభ యచిరకాలమునకే జరుగును. ప్రాముఖ్యమగు రాజ కీయవ్యవహారజేత్తియను, ముప్రస్థిరమగు వైసికయను అనేక లీసగకు వచ్చును. అమెరికాయుండియు, రష్యాయుండియు ప్రతి నిపులు విచ్చేయుట కీలభయే ప్రథమము. సభవారు తీర్మానించు నంశములు గూడ చాల ప్రాముఖ్యములు. తీర్మానము లేతీరున నున్నచు వాటి కమలుజరప మనము మన శక్తినింపియు వివిధాంశపలమున చెప్పును ప్రధానమంత్రి యుద్ధాంగమున వైసికల వ్యర్థమగు నష్టించుచు వారలకంటె పొరుగు భరించురాదనుట చాల ముఖ్యకరము చెప్పిరి.

ప్రథమ గజపతిసగరము తాలూకా జాతీయ యోగ వ్యాయామ క్రీడా మహాసభ కార్యక్రమము.

16 వ తేదీ సాయంత్రమునకే తాలూకాలో గల బోర్ల పాతశాల విద్యార్థులు వారివారి యుపాధ్యాయులతోగూడ నగరదేంది క్రియంత పొట్టా యనకయ్య శ్రేష్ఠిగారి మేడలో జనవేసిరి. 17 వ తేదీ ఉదయము 7 గంటలు మొదలు 9 వర కు జాతీయ సంకీర్తనాద్యములతోను, జాతీయగీతములతోను రహూమి 500 పాట, బాలికా క్రీడాప్రతినిధులతోను క్రి యంత, యనకయ్యశ్రేష్ఠిగారి మేడవద్దనకుండి సగరసంకీర్త నకై బయలుదేరిన తాలూకా వ్యాయామక్రీడా సంఘకార్య దర్శిగారి విచ్చిక్ సేనకులు వారిశెప్తను (Captain) పౌరుల కెంతయు ఆనందము, నవశక్తి కలుగజేసిరి. తదుపరి 10 గంట లకు సగరసంకీర్తనాంతమున బసవ ముగిసినపు సమయమున దారిలో నీళ్లనీ, నిష్టానలముల దర్శించి విడిదిదగ్గర బాలికా పాతశాల విద్యార్థులనుచే నాంధ్రమాతకు నీరాజనం పొసగ బడిన పిదప ఊరేగింపు ముగిసినది. అటు తరు వాత వివిధపాతశాలల విద్యార్థులు విడివిడి జాతీయయోగ వ్యాయామకార్యక్రమ వ్యవస్థను గుంచి వాదావాదములు నల్పుటకు యెగురు జనమును ధ్యానమును నింగిచెలంగ జాప్తి సాగిపోయిరి క్రిందికి. ఇందులకు కనుకప్పటికి 11½ అయినది. 11½ మొదలు 12½ వరకుగల యొక్క ప్రతినిధుల భోజనములు 12½ మొదలు 2 గంటలవరకు విద్యార్థి కీర్తనప్రతి నిధులు తిదితరయోగ వ్యాయామక్రీడాప్రతినిధులు విశ్రమించిరి.

మధ్యాహ్నము. 2 గంటలకే విద్యార్థి స్వచ్ఛంద సేనకులు కడుమనో హరముగ మామిడికొమ్మల తోరణముతోను, వివిధపుష్పముల తోను బోర్ల మైయ్యర్ల ఎలిమెంటరీ పాతశాలాభవనము నలంకరించిరి. మూడుగంటల లగునప్పటికి సభాధ్యక్షుని వందేహ తన సంకీర్తనా ప్రతిభ్యములు దిక్కులు పిక్కుటిల్లునట్లు నర్చు చుండు 300 విద్యార్థి ప్రతినిధులు, 200 ప్రేక్షకులతోను, మంగిరమున ప్రత్యేకముగా నేర్పరచిన యున్నతాసమున నా నీనులంజేసిరి. ప్రపథమమున బాలికలు హోమ్గ్రీయం ప్రతి వేసికొని “స్వదేశమాత నీపదారవిందమున,” అను మంగళ జాతీయగీతము బాడి సభాసదుల నానందాల్లిని నోలబాడించిరి. అటుతరువాత సాల్పు ఇన్స్పెక్టర్ గారు సభాధ్యక్షుని నెన్ను కొనిరి. క్రియంత ముఖ్యురూప గజశేఖరరావుగారు ఆమోదిం చు. రామజోగరావుగారు బలపరచిరి. సభాధ్యక్షుని కర్పూ రమూలంకృతునిజేసి సభాకార్యక్రమమునకుం ప్రారంభింపు డని వేడుకొనిరి. 3 మొదలు 5½ వరకు సభాధ్యక్షుని ప్రారం భోపన్యాసము. ఇది అయినవెనుక విషయవిజ్ఞానముక సభ యొప్ప డినది. అందులో నీ క్రింద నుదహరింపబడిన తీర్మానము లుప పాదించబడినవి. ఈతీర్మానములకు పూర్వమే, రామజోగ రావు గారు తమ సమాజ గంభీరవాక్యంబులతో జాతీయయోగవ్యా యామకార్యము “జాతీయక్రీడలు” మొదలగు నంశములను గు రించి విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయులకు బోధపరచుటకు చురు మధురముగా నుపన్యసిందిరి. ఇది తాలూకాలో కేవల మాత్రము గ నేర్పరచిన వైసను, 50 కంటె నెక్కుచుప్రతినిధులు, ప్రేక్ష కులు మొదలగునా ముండుట ఆంధ్రుల భావినూచనయే యని తెలియుచున్నది. అటు తరువాత మరి కొందరు విద్యార్థులు, మొదలగు వార లుపపాదించిన తీర్మానము లామోదింపబడి, బలపరచబడినది. అంతకు 5 గంటలు కాని ప్రభుత్వబాలికా పాతశాల విద్యార్థులచే “కోలాట” గుండ్రాట, పందెపు ట్టాలులుగా నాడించిన వెనుక ఆరుగంటలయినది.

18-వ తేదీ ప్రాతఃకాలము. 8 గంటలకు మధురాడ, లోగేశ, మెంటూడ, జేవుపల్లి, గజపతి సగరము గ్రామముల విద్యార్థుల జట్లకు “చదుగుడు” అను ఆట పందెపు ట్టాలుగా నిర్ణయింప బడిన దగుటచే న ట్టాడింపబడినది. 9½ సమయము యెండవేడిమి భరింప లేనందున మధ్యాహ్నము వరకు ఆట నావలసి వచ్చినది. తిరుగా మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు చీట్ల మూలమున నేయే జట్లవా రెపు డెపు డాడవరెనో, మధ్యనల్లచే నిర్ధాణ చేయబడి ముగింపుటాట పురుపాడ, గజపతి సగరము పాత శాల విద్యార్థు లొక గంట కాలము వరకు చుచో వైసముగ జరిగి, యుగింపున గజపతిసగరము విద్యార్థులే నేలిదిరి ఇప్పు టికి 7-80 కావచ్చినది. కరకపికలతో నాటలు పూర్తియైనవి. అంతకు క్రియంత, పొట్టా యనకయ్య శ్రేష్ఠిగారు గజపతి సగ రము బాలుకు డూ 15 బహుమాన మిచ్చిరి. మ. రామజోగ రావుగారు, మెంటూడబాయి గోడవను, మధ్యాహ్నము జరిగిన పుస్తీలో మాత్రము జయించినందుకు వారి కొక రూపాయ యును బోర్ల మైయ్యర్ల మెలిమెంటరీ పాతశాల ప్రధా నోపాధ్యాయుడు జేవుపల్లి బాలుర కొక రూపాయను కళా వెంకట్రావుగారు మధుపాడ బాలుర కొక “జాతీయయోగ వ్యాయామక్రీడలు” అను పుస్తకమును అక రూపాయ యును, లోగేశ బాలురకు క్రి యనకయ్య శ్రేష్ఠిగారే యింకొక రూపాయయును బహుమానము లిచ్చిరి. ఇం తియే గాక బాలికలచే నారు గంటలకు ముగింపు కోలాట లాడించి, జయించిన బాలికలకు డూ 5 వెలగల బట్టలు క్రి యనకయ్య శ్రేష్ఠిగారిచే బహుమాన మియ్యబడినవి. అటు తరు వాత ఎనిమిది గంటలకు మెంటూడ బోర్ల పాతశాల ప్రధా నోపాధ్యాయుడు (నేహున సన్యాసయ్యగారు) జాప్తి గీరము తమ పాతశాల బాలురచే నతి చునోపాదయుగం బాడించిరి. ఇట్టి సహాకార్యము జరుగెదమగు జరుగుటకు కారణభూతు లైన, మ. రామజోగరావు గారికి ఎల్లరు తమ కృతజ్ఞతా వందనయు లర్పించిన వెనుక సభ ముగింపబడినది. జాతీయ సౌందర్యము కావలయునని, జాతీయయోగ వ్యాయామకార్య మధ్యసంపదలెను. (ఒక విశేషిరి)

కృతపనుమ ! వెల 10 అణాలు. చక్కని నల!!

కలభాషిణి విజయ సేన:- ఇది యొక అమృత చురు దీనిగురుంచి మేమేమియు చెప్పనక్కరలేదు. ఇది శ్రీ పురుష లింగపురుష చతురదగిరి. కొన్ని ప్రతులే యున్నవి.

వ్యవహార చంద్రిక:- ఇది గ్రామ మనసపు, కరణము, స్థిరగురుకుటా, గొప్పరైతులు, జనాంగారము, వ్యాపారులు మొదలగునా రందరికి ఆచూకలముగా నుండు టకు నూతన అక్షర ననుసరించి తెలుగున వ్రాయబడియున్నది. వెల 12 అణాలు. అయ్యర్ల అండు రావుడే, (895) కృష్ణుల నాముని అగ్రహారం మద్రాసు.

భారతదేశ విద్యాశాఖ.

(గతసంచికానుబంధము.)

భారతదేశ రాష్ట్రీయ విద్యాశాఖలు.

కమిషనరువారి సలహా ననుసరించి వర్తించుచుండల భారతదేశ రాష్ట్రీయవిద్యాశాఖలు రెండును సమ్మేళితము లగుట సంభవమగును. పిమ్మట మొదటిభాగ వనియు రెండవ భాగమనియు, నివి చేయుపని ననుసరించి విభజింపబడవల యును. (క్రొత్తగా నేర్పడిన మొదటిభాగమున ప్రస్తుతమున్న భారతీయవిద్యాశాఖలో నున్న 199 యుద్వ్యోగములను కలసి 264 యుద్వ్యోగము లుండవలయుననియు, ఇందు ఇంచు మించు మూడవవంతు సంఖ్యగల యుద్వ్యోగములు, భారతదేశ మున విద్యగరచినవారి కొసంగవలె ననియు కమిషనరువారి అభిప్రాయము.

ఇండియా ఐరోపాదేశములనుండి నియమింపబడు

ఉద్వ్యోగీయులు.

ఉద్వ్యోగీయుల నియోజకమునగుర్చి, అనుబంధములోని రెండవ పార్టాలో చెప్పబడిన రీతిని, యిదివరకున్న విధ ముననే 3 గురు ఐరోపీయకలకు 1 ఇండియనును నియమించు పద్ధతి యికముందు కూడ అనుసరణీయము. ఒకవేళ నొక యుద్వ్యోగమునకు తగిన ఐరోపీయనుడు లభింపకపోయిన, అప్పుటికి సుబద్ధుడగు భారతీయు నా పదవికి నియమింప వచ్చు ను. ఇప్పుటికిండియా, ఈ నూతనోద్వ్యోగములకు సగము ఐరోపాయందును, సగము భారతదేశమునందును తయారైన వారి ని నియమించుట మంచిదినియు, అందు మూలమున భారతదేశ మునండి కేర్చుకొనబడవారి సంఖ్య వృద్ధి నొందగలదనియు కమిషనరువారు సలహా సేసంగిరి.

జీతములు.

పరిపాలక శాఖయందు హిందూదేశమునుండి నియోగింప బడు మొదటిభాగమునందలి యుద్వ్యోగములలో సగమిచ్చట విద్య నభ్యసించినవారికిని, సగము రెండవభాగములలోని యు ద్వ్యోగీయుల కొసంగవలెను. కిశోకాలాశాఖ మొదటితరగతి వారు రెండువంతులును, రెండవతరగతివా రొకవంతును నుం డవలెను. (సి అనుబంధము 15 పార్టా) రెండవతరగతి కార్య సౌకర్యమున కెంత కలయునో అంతవెద్యోగ నుండవలయును. (పార్టా 12) ఈరెండు తరగతులవారి జీతము క్రమక్రమముగ వృద్ధినించుచుండవలె నని కమిషనరువారు సలహానిచ్చిరి. హిం దూదేశమునుండి నియోగింపబడు ఉద్వ్యోగీయులకు సామాన్య ముగ మాసమునకు ర. 250-50-1250 జీతము నీయవలయును. యూరపులో విద్య నభ్యసించినవారికి నెలకు రు 550-50-1250 జీతము సేసంగవలెను. ఈమార్పులవలన సంవత్సరము నకు తొమ్మిదివేల రూపాయి లధికవ్యయమగునని మదింపు చేయబడినది.

స్థానికప్రభుత్వముల అభిప్రాయములు కావలయును.

ఈ విధముగ కమిషనరువారు సలహాలనిచ్చియున్నారు. స్థానిక ప్రభుత్వము లీ విధానమునసరణియమా కాదా అను విషయమును విమర్శింపవలసి యున్నది. ఈ క్రింది విష యములనుగూర్చి బాగుగ యోచింపవలయును:— (1) ఒకటి రెండు తరగతులకు కమిషనరువారు సలహానిచ్చిన విధమున పనులనుబట్టి విభేదముల నేర్పరచుట క్రియానుసరణమగునా? ఈ రెండుతరగతుల కీయవలయునని వీరు నిర్ధారణ చేసిన జీతములు విని కితగియున్నవా? (2) మొదటి తరగతివారిలో ఇంగ్లండు, ఇండియా దేశములనుండి నియో జింపబడు వారికి జీతములలోగల వ్యత్యాసములను, నివేదికము లోని 55వ పార్టాలోనివిషయములను తలకింపవలయును. (3) యూరపీయనులక్షణములు గలవారిని నియోజింపవలసిన యు ద్వ్యోగములకు, యూరపులో విద్యనభ్యసించిన భారతీయుని నియమింపవచ్చునా? ఈవిషయము కమిషనరువారి విధానమును పరీక్షింపవలయు నని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము.

ప్రాతపద్ధతీలని ఫలితములు.

(ఎ) 1886-7 సంవత్సరము నందలి పట్టణ సర్వేసు కమిషనరు వారు ఇంగ్లాండునకు వచ్చివారిని విద్యాశాఖయందు ప్రధానోపాధ్యాయులుగాను, ప్రాథమిక పాఠశాల గాను నియో గింపవలె నని సలహా నొసంగిరి. వీరు నిర్వహించు విధులనుసరించి వీరి జీతము లేర్పరుపవలెను. ఈ సలహాలు అనుసరింపబడ లేదని తెలియుచున్నది. మిగుల విజ్ఞానసంపన్నులు ఇండియను విద్యాశాఖలోనికి తీసికొనబడక పోవుటయు, ఇటీవల నీశాఖ లో కేర్చుకొనబడిన ఐరోపీయనులలో కొందరు మిగుల ధీని శాలురు కాకపోవుట యయున్నగు విషయములు వెల్లడియగు చున్నవి.

మద్రాసు మెయిలుపత్రిక

(—(0)—)

ప్రాతిహేళ్యము

రెంగళూరునుండి బెర్హార్డు లూకసుగారు మద్రాసు మెయిలుపత్రిక కేటలు వ్రాసిరి:—

అనిబిసెంటుమ్మగారిని వదలగూడదని మీరు చేయుచున్న ఆందోళనమువలన కలుగు ఫలిత మేదియును లేదని గ్రహింపగలుగుటచేతనే చాలమంది పాశ్చాత్యు లా యాం దోళనమున మీతో నేకీభవింప వైరి. పరిష్కారమును రద్దు పరుచుటయే మీ సంకల్పము దానివలన మేలు కలుగదుగాని హాని అధికముగ కలుగును. “మరల అనిబిసెంటుమ్మగారు తీవ్ర హాని వ్రాతలను వ్రాయగడంగిన గాని ఆమెను నిర్బంధమున నుంచరాదు. అధికారులు తప్పదమును ధారాళము గ నొప్పుకొనవలెను. ఇంతటినుండి రాష్ట్రీయ దొరతనముల అధికారమునకు భంగముకలిగింపమని వాదన మియ్యవలెను. ఇండియా మంత్రి కార్యాలయమునుండి వచ్చిన తంలివార్తల ననుసరించియు అనిబిసెంటుమ్మగారితో కలసి పనిచేయువారు ను సంతోషాన్వితముగ రాజభక్తిని కలవాడునగు భారతీయుల తో నాలోచించియు హిందూదేశమును పరిపాలింపమని రాజ ప్రతినిధిగారు పూచీపడవలెను” అని మీరు మాంటాగుగారి కడ పటి ఉపన్యాసములనుగూర్చిన ముఖవ్యాసమున వ్రాసితిరి.

ఇట్లు అధికారులు మీరు పూచీకత్తుల నియ్య నంగీకరింతురేని వారు పారబాటుచేసినటు నిర్ధారణమగును. గాని తాము చేసిన పని తప్పదమని పెమ్మసర్దు ప్రభువుగారు గాని మాంటాగుగారు గాని తలచుట లేదు. ఇప్పుడట్లు చేయుటయే సమంజసమని వారు తలంచుచున్నారు. విద్యండు హిందూ కలసదేశము లందు రాజకీయ విషయ క సంస్కరణములను గూర్చిన చర్చ ధారాళముగ జరుగవలసియున్నది. ఈ విషయము మీకును మీ పత్తుమువారికిని తెలియకపోవచ్చును. గాని ఇది యధార్థము గాన వారు తప్పదము నొప్పుకొనుట కవకాశములేదు. మొదటివారు మీ వాదమునంగీకరించిన గాని తమతప్పదము నొప్పుకొనజాలరు. వారు మీపత్తుమున చేరుటకు సహేతుక వాదము సాధకముగాని నిందావాక్యములు సాధకములు కాజాలవు.

“మాంటాగుగారి ఉపన్యాసమున నిజము మరుగుపరుపబడినది. తమ నిశ్చయమును స్పష్టముగ తెలుపుటకు గూడ మాంటాగు గారికి మనోధైర్యము లేక పోయినది. బిసెంటుమ్మగారిని వదలుటకు కేవలము మాంటాగుగారే గాని మరి ఎవ్వరును బాధ్యులుగారు” అని పయినీరుపత్రిక వ్రాసిన వాక్యములను మీరు మీ పత్రికలో ప్రకటించితిరి. అందులకు మీ రామోదించితిరి రని యే నూచితమగుచున్నది. నిర్బంధితులను కొందరిని విడుదల చేయదగునని

సమర్థుల నియోగింపుట

నూతన విధాన విమర్శకులు, ఈదేశమునందలి విద్యా శాఖయందు భారతీయులే నియమింపబడవలయు ననియు, అందలి అధికారము వారి హస్తము కావలె ననియు కోరుచున్నారు. విదేశములనుండి వచ్చిన యుపాధ్యాయులు భారతీయుల విద్యార్థుల అవసరముల వారకు జాల రనియు, వారి ఆశయములతో సానుభూతిని గలిగియుండజాల రనియు వారు వాదించుచున్నారు. ఇవి సత్యములేగాని ప్రస్తుత మాచరణీయములు గావు. ప్రస్తుతము భారతీయులలోను, ఐరోపీయనలలోను మిగుల సమర్థులను విద్యా శాఖయందు నియమించుట తత్వవసరము. కావున వారి కెక్కుడుజీతముల నొసంగవలెను.

ఈసలహాలు భారతీయ విద్యావిధానానుగుణములగు లేవని కొందరభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని, ఉన్నత విద్యాభ్యాసమున భారతదేశ విశ్వవిద్యాలయములు భోదనాసాను న్యమునందును, విద్యార్థుల సంఖ్యయందును అభివృద్ధినింద కలయు నెడల ఆయా శాస్త్రములయందు సంపూర్ణ పాండిత్యము గలవారి సహాయ మత్యవసరము. ఒక్క మధ్యపరగ జాలలోని విశ్వవిద్యాలయములు, పాట్నా విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు ముగ్గుగునవచ్చియు విద్యాభోధనముపై విశ్వవిద్యాలయ మున కధికారముండవలయు ననెడి అభిప్రాయమునే తెల్లము గావించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయములు కొన్ని విధములగు విద్యాభోధకముల జేయవలయునెడల, అందలి పండితుల సహాయమునే అట్టిపని సుసాధ్యమగును. కావున భావికాలానుగుణముగ నుండునట్లు ప్రస్తుత నిర్ధారణములను మార్పు నొందింపవలయును. (సకేషము)

మాంటాగుగారు నూచించినది సత్యము. వివరముల నాయన ఇండియా దొరతనమువారికే వవలిరి. వీనినే ఆయన నుడివీరి. ఈ వాక్యముందేమి యసత్యము కలదు ఆయన అసత్య మాడిరను నింద నేల మోపవలెను. నిజముగా మాంటాగుగారు రాజ ప్రతినిధిగారికి వత్తిడి కల్పించియున్నచో నాయన యింత దారుణముగ నసత్యమాడుట కంటె అవివేకియా. ఆయన ఎందుకును కొరగాని వాడనుకొనినను ఆయన అట్టి అసత్యమును విశ్వయముగ నుడుపునుండ వెదవి గదల్చుకుంటుటకు పెమ్మసర్దు ప్రభువు గారంత నోరులేనివారా?

“అనిబిసెంటుమ్మగారి నిర్బంధసాసము కిషోరూపకముగాదు. ముందు జాగ్రత్తకు విధింపబడినది గాన దానికొమితి యుండవలెనని” మాంటాగుగారనింపి మీ రాయనను వివేక హీనుడని నిందించితిరి. నమ్మగూడ మీరు వివేకహీనులలో సెకనిగా భావించెదరని నే నెరుగుదును గాని మితి యుండగూడదని మీ అభిప్రాయమా? ముందు జాగ్రత్తకు విధింపబడిన కిషులలో అనసరము తీరినవెంటనే వానిని తగ్గించుట సముచితమని మరల మీరే వ్రాసితిరే. ఇది స్వకచన వ్యాపూతముకాదా. ఈ విషయమున అనసరము తీరినదా లేదా అని నిర్ధారణచేయ నర్హత చెన్నపురి దొరతనమువారికే గాని ఇతరుల కెవ్వరికినిలేదని మీరుభిప్రాయముకాజాలుగాని ఆమెను నిర్బంధించిన పిమ్మటనే సంస్కరణములను గూర్చి ఇంగ్లాండుదొరతనమువారు ప్రకటించుటయు ఇండియామంత్రిని హిందూదేశమునకు పంపుటకు నిశ్చయించుటయుజరిగినవి. వీని వలననే ఇండియా దొరతనమువారి దృక్పథముగూడ మారుట యు హామీయూలు చర్చ నిష్ఫలము గావించుటయు జరిగినవి. దానివలననే ఆమెను విడుదలచేసిన తొందర లభించునని వారుతలచిరి.

ఇందులో చెన్నపురి దొరతనమువారు ఇండియా దొర తనమువారితో నేకీభవింపక పోవచ్చును గాని ఇండియా దొర తనమువారు వీనిని అఖిలభారతవిషయముగ భావించుట సముచితము. ఇట్లు విడుదలచేయుట యాచితమగునా కాదా యను విషయము భావికములవలన స్థిరపడగలదు. ఎట్లయినను అది జరిగిపోయినది. ఆమె మరల నానిధానము నెత్తుకొనవని గూడ మీరే వ్రాసితిరి. “ఇందువలన సత్త్వినిశాలనమునకు భంగము కలుగును. వాచుర జవాంజోళనమునకు బలము కలుగు నను” మీ వాదమాలోచింపబడ దగినది. గాని యిప్పుడు మీరు చేయుచున్న ఆంధోళనము కేవలము మనస్ఫూర్తిక కారణము. దొరతనమువారు పొనబాటు చేయు లేదు. చేసినట్లు తలంచుటలేదు. వారు తప్పు నొప్పుకొనుటకు వీలులేదు. గాన నిపుడు మనకు సముచితమని తోచిన సంస్కరణములనుగూర్చి చివరిందుట శ్రేష్ఠముగాని తప్పుకలకలేనో తెలియని విషయములందు పదింటి తొమ్మిది లెప్పులేనివే యగుచుండ తప్పు కలదని ఆరోపించుట సమంజసముగాదు. జన సంఖ్యలో నూటికి 10 మంది హామీయూలున కాంజోళనము చేయుచుండ వారందరును “నోహులు. వోరులు దురాత్ములు” నని నిందింతుట ఏటిపాటు. మరియు వారిలో హెచ్చుమంది రాజకీయములతో సంబంధములేనివారుగకూడవన్నారు. ‘మాంటాగుగారుస్వల్ప కార్యములవలన ప్రభామోదమునుబడయగోరువారు’ పెమ్మసర్దుప్రభువు గారు పిరికితనముగలవారు. పామరుల ఆందోళనమున కదలుచూచు నకుటకంటె వారు సముచితమని తలచియే అనిబిసెంటుమ్మగారిని విడుదల చేసినని తలంచుట కెల్ల ఆధారములునుగలవు. ప్రభుత్వము గౌరవమును నిలుపుటకు మీరు ఆందోళనమును జరుపుట సముచితమేగాని మాంటాగు గారికి నీచగుణముల నారోపించుట నింద్యము. ఇండియా దొరతనమువారు పిరికివాంతులుట దూష్యము. మీతో నేకీభ వింపని పాతకులు గుండెటిపు లేనివారనుట ధూర్జ్యము. ఇట్టి వ్రాతలవలన అనర్థకములు మెండు.

గాంధీగారి విధానము - సంతకములు.

సంతకములు చేయించుచున్న వారు ప్రతివారమును ఎన్ని సంతకములను చేయించినదియు సి.పి. రామస్వామయ్యగారికి రిపోర్టు పంపవలెను. విజ్ఞప్తి నవంబరు 10 వ తేదీ లోగా అధికారుల కంద చేయవలసి యున్నది. గాన సంతకములను త్వరపడి చేయింపగోరెదము. సంతకములు చేయించినవారు విజ్ఞప్తులను స్వయముగా తీసుకొని రావలెను గాని టపాలో సంపగూడదు. ఒక్కొక్క తాలూకాకుగాని జిల్లాకుగాని విజ్ఞప్తు లొక్కొకరిచే పంపిన వ్యయములు తగ్గునని కార్యదర్శి ప్రకటించిరి.

గొ॥ కాన్హ్య గారు:—వీరు బర్హారునుండి ఈ నెల 21-వ తేదీని చెన్నపురికి వచ్చిరి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పుల బార
దోలును. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
నువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింటనుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనము, డిప్లో, బొంబాయి అండ్ నగరాను

పరమరహస్యము

అద్భుతమగు డిప్లోమెంట్. 256 పేజీలు.
కాల్గికోలైండు 1-8-0 చందాదాతైన 1-0-0. మాత్రమే.
అంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము:—
(928) నిడదవోలు, కృష్ణాజిల్లా.

క్రికెట్లైన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. అంబేద్కర్ ప్రత్యేకము.
అంధ్రప్రచారిణి కాల్గికోలైండు
బొంబాయి 212, వద్రాను.

ఎయిడెడుస్కాల్ నాటకములు.

నాటక తరగతి కథలనాటకము	0-4-0
మూడవ తరగతి కథలనాటకము	0-8-0
రెండవ తరగతి కథలనాటకము	0-2-6
ఒకటవ తరగతి కథలనాటకము	0-2-0
హంసయాన (నవల)	0-2-0
పద్మిని	0-2-0
శీరాబాయి	0-2-0
కృష్ణమహా	0-2-6

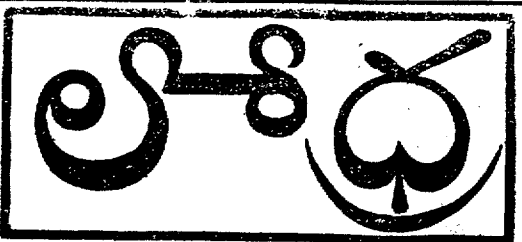
నోటు: ప్రతి నాటకమునకు చివరి అభినయపాటలు
కలవు. రూపాయికి రెండు అణాలు కమీషను.
వేంకటరమణ అండుకో,
907 కొమరిపాలెం, గోదావరి జిల్లా.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్గముల
వంశజులము; "అహింసా పరమార్థ" అను నీతి
నిజానినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యివా
ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేభరించి పంపుచున్నాము.
జంటపేచాయుడు.
219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంతస్మిగ్రహ పరివర్తనయం 186, బ్రాహ్మ్య మదరాసు

శారదాంబ

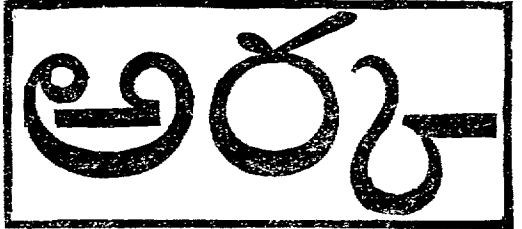
ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర
వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.
అంధ్రప్రచారిణి కాల్గికోలైండు,
7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

గర్భాశ్రయ గోగ్రహిణి:— శ్రీలక్ష్మి గలగు
ఋతుశూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాధి
గాను, తక్కువనానసోపుట, మనుమరోగము, సంతానహీనత,
రక్తహీనత, మలబద్ధకము, మూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు,
అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధి
లను తుదుర్చును.
వెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి గ్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ
కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ
ప్రణామము, గుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని
ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.
వెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.
ప్రాంచి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

వాదాపిడితులకు పరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటమువంటి మందు. తురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
శుండ్లను, ప్రాతనొప్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కృత్తుభృకారిణి (28)

నవాషధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యమధిన్నను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును శార్దూలసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలో అమృతమును.

ప్రాప్తేలురు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఏకబాషాలిపి ప్రశంస

ఇది తెన్నులకంటి అపూరయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్రప్రచారిణి కాల్గికోలైండు, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అంధ్ర నర్వకశాళాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

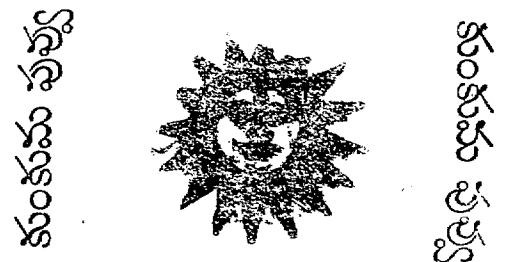
ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
నిరూకరించినచో కోర్టుముందుగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బొల్లములోనే ధాతునట్లము
కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈసాలామిసిరి
మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర
కాలము నుభయుగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతువు
ముక్తిముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము
కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా
మిసిరిఅనునది ఒకబాటిపండు. ఇదికాబూత్, కాందహార్ జేములలో మైగుచున్నది. అక్కడి జనులు
ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆజీతమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను
సేవించి మంట బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.
అనుపానపత్రిక పార్శ్వలో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీవెల రు. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనునారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాకడెచ్చు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని,
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

అమృతాంజనము డిపోవారి నివేష మధములు.

అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.2
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	1.4
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.8
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	1.0
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.12
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.12
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.8
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.4
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.6
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.6
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.6
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	1.0
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	1.4
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.8
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	1.0

అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.12
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.0
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	1.8
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.10
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	1.0
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	1.0
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.8
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.8
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	1.0
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	1.0
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.6
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.8
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.8
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.8
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.8
అమృతాంజనము డిపోవారి ...	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు ఆండు బొంబాయి.

'శాస్త్రోక్త మె న ఎ రు వు'.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు : మెసర్స్ ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం, ఈ, చోట్ల, ప్రతి, పాగాకు, చెజుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయ్యవమ్మ, దుంప, ఫలవృక్ష ములను, మొక్క తీగలకై రాలకున్న సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి కాలూకు భూములపట్టి రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి అయాధూముల గుణాగుణములను ఆను సరించి తెలియచేయుచున్నారు. "శాస్త్రోక్త ఎరువు" అను మాసంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్ దార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికకున్న ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను ఈక్రింద సుదహరించుచుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ ఆండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కాంప్యూజిషన్"ను యుపయోగింపవలయును. దాని సువయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లిట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కాంప్యూజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ ఆండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

మదరాసు

589

(పై కాంప్యూజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

సంగీత సుధాంబుధి.

ఇందు సంగీత లక్షణములును, ప్రథమాభ్యాస పద్ధతులును, వాడుకయందున్న అనేక రాగములకు ఆనాదానాది క్రమములును, తాగత్యాగ, దీక్షితులు, శామాకాన్తులు, ఘనం సీనయ్య, కున్నకుడి కృష్ణయ్య, సుబ్రహ్మణ్యయ్య, గోవిందసాచయ్య, గర్భపురి వాసులు, పురందరవిఠలు, నారాయణశర్మలు, భరణ గంబాడి పంచనాథయ్య, సదాశివగావు మొదలగు సుమారు 35 పూర్వప్రసిద్ధ వాగ్గేయకారక విచారణలు, త్రైవర్ణములు, కీర్తనలు, బావళ్లు మొదలగువిధమున, తత్కాల దురద్యమైక హిందుస్థానీలు, పార్శ్వీలు, యింగ్లీషునోట్లు, తిల్లానా మొదలగు (Delicious Miscellany) లలిత మిశ్రమములును, స్వర తాళ ములతో అందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగుటలు వ్రాసుబడియున్నవి. ఇందు వీణ, హార్మోనియం చక్రపటులతో యనువి.

మంచి గేసు కాగితములలో ముద్రితమై మేలు బైండు చేయబడినది. ... పెల రూప 3-0-0.

యం. ఆది ఆండు కంపెనీ,

(911) 39, చిన్నతంబిపేటి, మదరాసు.

శుక్లనష్టమునకు దివ్యోషధము

శుక్లనష్టవ్యాధిగ్రస్తులగు విద్యార్థులకు అమోఘముగ పనిచేయును. పెల రు. 1.

కె. ఎల్. ఎ. సింహా బ్రదర్లు

(915) నేటిపు డాక్టరు, రాజమహేంద్రవరము.

కార్జుర దాంబ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము సంఘమరాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరు జదివితీరవలయును. పెల 0-4-0 పోస్టేజీ వేలం. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి పేటి, మదరాసు.

కుష్టురోగమున కమూల్యమగు మందు.

ఇది మిగుల హాస్యకరమగు మందు. పది పదునైదు రోజులు రాయుటవలన తెల్లని మచ్చలు, అట్లుకాక చర్మము వై మరయేవిధమైన రంగులను నిర్మూలముచేయును. ముఖ్యముగా నీరోగమునకు జాగ్రత్తదీసికొను (భాతరగు) ఘం దిదియే. దీని పె టెన్సు 1-కి రూ. 4-6-0. అంచెకాలి వేతే. 783] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

తామర తైలము

డబ్బా 1-కి 0-6-0 (ఆరు అణాలు)

దీనిని రాచిన చర్మము నలు వెక్కడు మంట యుండదు. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

సుప్రసిద్ధమగు చల్లని నవనీతము.

ఒట్లుమంటకును, పెదవుల పగుళ్లకును, చేతుల ఒరుపులకును దివ్యోషధము. శీత కాలమునందు అమితోపయోగముగ నుండును. మంచి సువాసన గలిగియుండును. దీనియందు క్రొవ్వ లేమినిజేసి యెన్నటి కిని చెడిపోదు. నిలవగ చిరకాలము వరకు యుండును. బుడ్డి 1-కి 7 అణాలు.

బెంగాల్ ఫార్మ్యూటికల్

వర్క్సు లిమిటెడ్

91, అప్పరు సర్కులరురోడ్,

908

కలకత్తా.